

๖๐๐๐๔๓/๔๗

รายงานการวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม
กรณีศึกษา เขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

หนังสือนี้เป็นสมบัติของห้องสมุด
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สาขา
ผู้ใดพบเห็น กรุณาส่งคืน จักขอบพระคุณยิ่ง

นางสาวสุพินดา ชูหุญ

069740

657'48

๙ 463

2554

สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา

บทคัดย่อ

ในการทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม กรณีศึกษาเขต อำเภอเมือง และ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม และเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ในเขต อำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีความตระหนักถึงต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ โดยทำการศึกษาเฉพาะโรงแรมที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ จำนวน 47 แห่ง ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจ โดยระบุขนาดจำนวนห้องพักที่มากกว่า 80 ห้อง เป็นเกณฑ์ในการจัดขนาดของโรงแรม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คำร้อยละ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ในลักษณะการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมี 47 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.1 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปีมากที่สุด รองลงมาคือ มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.8 มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.6 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน มีระดับความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมระดับมาก ในเรื่องปัจจุบันธุรกิจโรงแรมเริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น และผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมระดับน้อยในเรื่องธุรกิจโรงแรมก่อให้เกิดผลกระทบต่อมลภาวะทางอากาศ ทางดิน และทางเสียง โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกัน จะมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นระดับมากในเรื่องดังต่อไปนี้ การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมควรบรรจุในหลักสูตร, ประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานภาครัฐ, ประชาสัมพันธ์โดยองค์กรเอกชน, ประชาสัมพันธ์โดยสภาวิชาชีพ, บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อลูกค้า, เป็นการทำตามกฎหมาย, บัญชีสิ่งแวดล้อมช่วยในการปรับปรุงกระบวนการให้บริการและการทำงานให้ดีขึ้น, การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกิจการอื่น, เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบส่งเสริมสิ่งแวดล้อม, จะช่วยผู้บริโภคจำแนกผู้ประกอบการที่ดีได้, การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนรอบข้าง, การทำธุรกิจโรงแรมโดยทั่วไปมีต้นทุนค่า

กำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล, ต้นทุนค่าน้ำ ค่าไฟ และมีความคิดเห็นระดับน้อย ในเรื่องดังต่อไปนี้ การดำเนินงานของโรงแรมส่งผลกระทบต่อปัญหาการรั่วไหลของวัสดุสารเคมี, ปัจจุบันโรงแรมมีต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมค่าธรรมเนียม หรือค่าปรับต่าง ๆ เกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม ขณะนี้โรงแรมมีหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และสาเหตุของหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจากธุรกิจโรงแรมไม่มีมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมไม่ต่างกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในเรื่อง ธุรกิจมีความเต็มใจในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ ด้วยมีความสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การทำธุรกิจที่ยั่งยืน ควรทำควบคู่กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และ ผู้บริหารระดับสูงของกิจการ องค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมโรงแรมไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม มีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจไม่ต่างกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงปัญหาในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม โดยประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ในเรื่องของต้นทุนในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ และที่เป็นปัญหาในระดับน้อยที่สุดคือ การที่ผู้บริหารจะไม่ให้การสนับสนุน และมีปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น กิจการมีภาระค่าใช้จ่ายสูงอยู่แล้ว หากต้องปฏิบัติตามจะทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น และปัญหาของการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ อยู่ที่การตระหนัก หรือจิตใต้สำนึกของผู้ประกอบการ

ผลสรุปจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมในเขต อำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย มีระดับการศึกษาใด มีตำแหน่งงานใด ในเบื้องต้นมีความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ และมีความตระหนักถึงต้นทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ แต่มีปัญหามากมาย ด้านหากต้องนำไปใช้ โดยเฉพาะปัญหาด้านของต้นทุนที่ต้องรับภาระเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่ นั้น มีการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแล้ว แต่ไม่มีความรู้เรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อม จึงคิดว่าหากต้องนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ ต้องรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น, ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงการต้องรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องของการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐหรือภาคเอกชน, ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งตอบแบบสอบถาม บางแห่งไม่มีความเข้าใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินธุรกิจ ทำให้ในการตอบแบบสอบถาม ธุรกิจจะไม่เห็นถึงผลกระทบที่ธุรกิจเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น, ในการวิจัยครั้งนี้ ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยไม่สามารถอธิบายทุกเรื่องในแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจได้ ผู้ตอบแบบสอบถามจึงไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้ เนื่องจากยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของบัญชีสิ่งแวดล้อม และ หากต้องการนำวิจัยนี้ไปใช้ต่อ วิจัยนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของผู้ตอบแบบสอบถามที่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อม หากต้องการศึกษาเรื่องนี้ต่อ ควรให้ความรู้เรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมแก่กลุ่มตัวอย่างก่อน เพื่อให้คำตอบงานวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจ
โรงแรม กรณีศึกษาเขต อำเภอเมือง และ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นี้สามารถสำเร็จลง
ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา ที่
ได้ให้ผู้วิจัยสามารถขยายเวลาในการศึกษาได้ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยนักวิจัย นักศึกษา และ
ครอบครัว ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ทำให้ผู้วิจัย สามารถทำวิจัยเสนอได้ตามกำหนด

ผู้วิจัย

คำนำ

ในปัจจุบันสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของโลก กำลังเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนทุกคน ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ต้องช่วยกันในการรักษา ปกป้องเพื่อมิให้เกิดการทำลายไปมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นักบัญชีเป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่สามารถช่วยในเรื่องนี้ได้ โดยผ่านองค์กร กิจการหรือหน่วยงานที่นักบัญชีทำงานอยู่ ทำให้ผู้วิจัยได้เสนอหัวข้องานวิจัยเรื่องนี้ขึ้น

จากการวิจัย ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้ที่ได้ออบแบบสอบถามหรือรับรู้เกี่ยวกับการบัญชีสิ่งแวดล้อม จะเป็นคนหนึ่งที่จะได้รับประโยชน์จากการวิจัยนี้ และจากการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยหวังว่า ธุรกิจโรงแรม หรือธุรกิจอื่น ๆ คงมีความตระหนักในเรื่องของการต้องอนุรักษ์หรือรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ไม่เพียงแต่ทำธุรกิจเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรหรือธุรกิจอยู่ควบคู่กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1-2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ตัวแปรที่ศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์	4-5
บทที่ 2 ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย	6-16
บัญชีสิ่งแวดล้อม	17-21
บัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองทางการบัญชีบริหารสิ่งแวดล้อม	21-27
ความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินธุรกิจโรงแรม	27-28
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
กระบวนการในการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	31-32
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	33-39
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน	39-46
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะบรรยาย	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ	48

ตอนที่ 4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ ในการดำเนินธุรกิจ	48-49
ตอนที่ 5	ปัญหาและอุปสรรคในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ สรุป	49 50
	ข้อเสนอแนะ	50

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติผู้ทำวิจัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละจำแนกตามลักษณะของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม	31-32
ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม	33-34
ตารางที่ 3 แสดงค่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นความสำคัญ ของบัญชีสิ่งแวดล้อมในการทำธุรกิจ	34-35
ตารางที่ 4 แสดงค่าค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการ นำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ	37-38
ตารางที่ 5 แสดงความแตกต่างของเพศกับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบ สอบถาม	39
ตารางที่ 6 แสดงความแตกต่างของเพศกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชี สิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ	40
ตารางที่ 7 แสดงความแตกต่างของเพศกับความเป็นไปได้ของการนำบัญชีสิ่งแวดล้อม ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ	40
ตารางที่ 8 แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบ แบบสอบถาม	40-41
ตารางที่ 9 แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของบัญชี สิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ	41-42
ตารางที่ 10 แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชี สิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ	42-43
ตารางที่ 11 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
ตารางที่ 12 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับความคิดเห็นเรื่องความสำคัญ ของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ	44
ตารางที่ 13 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับความเป็นไปได้ของการนำบัญชี สิ่งแวดล้อมไปใช้	44
ตารางที่ 14 แสดงความแตกต่างของตำแหน่งงานกับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม ของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 15 แสดงความแตกต่างของตำแหน่งงานกับความคิดเห็นเรื่องความสำคัญ ของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ	45

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ทำให้กิจการต่าง ๆ ทั้งภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม ต้องมีการแข่งขันและต้องการส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มขึ้น ขณะที่ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น เพราะมีการรับรู้ข่าวสารที่กว้างขวางทันเหตุการณ์ ทำให้ธุรกิจหยุดอยู่กับที่ไม่ได้ กิจการเองก็ต้องหันกลับมามองต้นทุนในการผลิตที่หวังจะให้เกิดขึ้นต้นทุนต่ำ เพื่อจะได้มีกำไรมากที่สุด ความเจริญก้าวหน้าและการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วนี้เอง ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมา เพราะกิจการมุ่งหวังที่จะได้ส่วนแบ่งทางการตลาด จึงนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้มากขึ้นโดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดปัญหามลภาวะทางอากาศ ปัญหาคุณภาพน้ำ คุณภาพดินและด้านอื่น ๆ เช่น การเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรโดยการใช้ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช หากนำมาใช้อย่างไม่ถูกวิธี สารเคมีเหล่านี้จะปนเปื้อนอยู่ในสิ่งแวดล้อมและเข้าสู่ร่างกายมนุษย์ การนำน้ำไปใช้แล้วปล่อยทิ้งลงสู่แม่น้ำก่อนการบำบัดของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้สิ่งแวดล้อมและสุขภาพเสื่อมโทรมลงรวมทั้งก่อให้เกิดการค้ำยประสิทธิภาพในการผลิต

เมื่อพิจารณาถึงแหล่งที่มาของปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม สังกัดได้ว่าจะเกิดจากอาชีพของคนในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ทั้งอาชีพที่ได้รับการส่งเสริมและไม่ได้รับการส่งเสริม ธุรกิจโรงแรม เป็นธุรกิจหนึ่งที่ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศด้วย ธุรกิจโรงแรม มีส่วนในการก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานสิ้นเปลือง ขยะมูลฝอย น้ำเสียที่เกิดจากการดำเนินงาน ปัญหาเสียงรบกวนและปัญหาคัดดิน ธุรกิจโรงแรมจึงเป็นอีกกรณีศึกษาหนึ่งที่ควรศึกษา เกี่ยวกับความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรม

จากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมข้างต้นที่มีสะสมมานานจนถึงปัจจุบัน ทำให้คนทั่วโลกเริ่มต้นตัวหันมาสนใจ ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเป็น "ผู้บริโภคที่มีจริยธรรม" โดยพยายามเรียกร้องให้การผลิตสินค้าและบริการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำให้หลายองค์กรมีการนำระบบการบริหารสิ่งแวดล้อม (Environmental Management System) มาใช้เพื่อช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ขณะเดียวกันกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้พยายามกดดันเรียกร้องให้รัฐบาลออกกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ มาควบคุมดูแลธุรกิจไม่ให้มีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดจิตสำนึกที่จะคำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม ธุรกิจต่าง ๆ ก็เริ่มปรับตัวให้เข้ากับกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพยายามแข่งขัน ส่วนแบ่งทางการตลาดเพื่อหวังที่จะสร้าง

ภาพลักษณ์ให้กับกิจการในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งต่างจากในอดีตที่ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร เนื่องจากเห็นว่าจะทำให้มีต้นทุนและ ค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการลงทุนสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย และสร้างที่กำจัด สิ่งปฏิกูล

ปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยมีมาตรการ เข้มงวดในการควบคุมเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ขอมเสียเวลาและเงินจำนวนมากเพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมให้คืนสู่สภาพเดิม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงจำเป็นต้องอย่างยั่งยืนที่ทุกองค์กร โดยเฉพาะองค์กรที่ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ต้องตระหนักถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หรือรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม คู่กับการทำการค้าของตน รัฐบาลไทยก็ตระหนักถึงเรื่องดังกล่าว หลาย ๆ โครงการที่จัดทำจึงมีมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมมาพิจารณาร่วมด้วย และต่างให้ความสำคัญกับปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม มีการ แข่งขันเปิดเสรีทางการค้า ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ แข่งขันกันเพื่อความอยู่รอด ตลอดจนมีมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในกระบวนการผลิตสินค้า ต้องคำนึงถึงกระบวนการผลิตว่ามีการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และองค์กรให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเพียงใด จากปัญหาดังกล่าว จึงส่งผลกระทบต่อทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่ต้องต่างให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ สำหรับธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่จำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบมาตรฐานจากองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดลำดับที่ดี ธุรกิจโรงแรมจึงเริ่มให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้การคำนวณต้นทุนทางบัญชี ต้องมีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาบัญชีสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแนวปฏิบัติทางด้านการแสดงรายการในงบการเงิน การรายงานและการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งการเผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชีสิ่งแวดล้อม ต่อธุรกิจโรงแรมให้รับทราบและนำไปสู่การปฏิบัติ ประโยชน์ที่จะได้รับทั้งทางด้านการบริหารงาน การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การขยายของแนวความคิดการบัญชีสิ่งแวดล้อม จะทำให้ธุรกิจ โรงแรมซึ่งมีส่วนก่อปัญหาสิ่งแวดล้อมแต่ยังไม่รุนแรง ได้ให้ความสำคัญ กับผลเสียที่มีต่อสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากกระบวนการดำเนินงานมากขึ้น ส่งผลให้มีการปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินงาน และเพิ่มมาตรการในการป้องกันมลภาวะหรือปัจจัยทั้งหลายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อธุรกิจในระยะยาว ขณะเดียวกันจะเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน และทำให้ธุรกิจสามารถเจริญเติบโตควบคู่ไปกับสังคม โดยไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งผลต่อการเพิ่มกำไรในระยะยาวให้แก่กิจการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม ในเขต อำเภอเมือง และ อำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา
2. เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ในเขต อำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา ตระหนักถึงต้นทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเบื้องต้นถึงความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม ในเขต อำเภอเมือง และ อำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา โดยทำการศึกษาเฉพาะโรงแรมที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจโดยระบุขนาดจำนวนห้องพักที่มากกว่า 80 ห้อง เป็นเกณฑ์ในการจัดขนาดของ โรงแรม

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - เพศ
 - อายุ
 - ระดับความรู้
 - ความเข้าใจ
 - ความรับผิดชอบต่อสังคม
 - แนวคิดของผู้บริหาร
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้

สมมติฐาน หรือกรอบแนวความคิด(conceptual frameworks) ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. ธุรกิจโรงแรมในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินธุรกิจ
2. เพศ อายุ ระดับความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบต่อสังคม และแนวความคิดของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการธุรกิจ โรงแรม มีความตระหนักรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานของตน
2. ใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นในการที่ธุรกิจ โรงแรม จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง
3. จะได้ทราบถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ไขสำหรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไป อันจะนำไปสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจ เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาวะทางกายภาพ ธรรมชาติที่ล้อมรอบซึ่งครอบคลุมถึงอากาศ น้ำ พื้นดิน พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ต่าง ๆ และทรัพยากรสดูดิน

การบัญชีสิ่งแวดล้อม คือ การบันทึกจำแนกข้อมูลทางการบัญชีของกิจการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากรายการ หรือเหตุการณ์ที่กระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ กิจการ

ต้นทุนสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ต้นทุนที่เกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจภายใต้ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงต้นทุนอื่น ๆ ที่ถูกกำหนดจากวัตถุประสงค์และความต้องการของกิจการ เช่น ต้นทุนการขจัดและหลีกเลี่ยงของเสีย การรักษาและ ปรับปรุงสภาพอากาศ เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เนื่องจากกิจการต้องการขจัดปัญหามลภาวะที่กิจการได้ก่อขึ้นในอดีต เช่น ค่าชดเชยเนื่องจากทำให้น้ำเสีย เป็นต้น

สินทรัพย์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้น เนื่องจากกิจการต้องการปรับปรุง หรือพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อป้องกันปัญหามลภาวะที่เกิดขึ้นในอนาคต เช่น ซื้อเครื่องจักรที่มีราคาแพงกว่าแต่ทำลายสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า เป็นต้น

หนี้สินที่ไม่แน่นอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นมากและค่าความเสียหายสามารถประมาณได้อย่างมีเหตุผล เช่น กิจการถูกฟ้องร้องเนื่องจากปล่อยน้ำเสีย ทำให้ประชาชนบริเวณใกล้เคียงเจ็บป่วย หรือ สร้างเครื่องกำจัดของเสียไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

การปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่ กิจการต้องจ่ายไปเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การสร้างบ่อน้ำบาดน้ำเสียตามที่ กฎหมายกำหนด เป็นต้น

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผลประโยชน์ที่ กิจการได้รับจากผลงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากกิจการมี ผลงานด้าน สิ่งแวดล้อมเหนือกว่ากิจการอื่นหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ลดลง เป็นต้น

ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัย ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นที่การบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองทางการบัญชีบริหาร กับการดำเนินธุรกิจโรงแรม โดยผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน คือ สภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย, บัญชีสิ่งแวดล้อม, การบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองทางการบัญชีบริหาร, ความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินธุรกิจโรงแรม

1. สภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิต ทุกชีวิตจะดำรงอยู่ได้เพราะสภาพสมดุลของสิ่งแวดล้อม หากสภาพสมดุลของสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย ผลกระทบต่าง ๆ จะเกิดแก่สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น และหากปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขจนถึงจุดวิกฤต สิ่งมีชีวิตก็จะไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ โดยได้มีผู้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

จิราภรณ์ กชเสนี (2549) ได้ให้คำจำกัดความของ สิ่งแวดล้อม ว่าเป็น “สถานะและปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบสิ่งมีชีวิตซึ่งมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับสิ่งมีชีวิตนั้นอย่างแยกกันไม่ออก และมีหน้าที่หลักคือ การให้และรองรับการถ่ายทอดสสาร พลังงาน และข้อมูลแก่สิ่งมีชีวิต” โดยได้อ้างอิงคำจำกัดความของคำว่าสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2537 ที่ได้กำหนดว่า “สิ่งแวดล้อมหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้น โดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น”

พัศตร์วิมล เพียรกล้าเลิศ (2549) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับความหมายของสิ่งแวดล้อมไว้ว่า “สิ่งแวดล้อม” ในเชิงกว้าง หมายถึง สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (หรือที่เรียกว่าทรัพยากรธรรมชาติ) กับสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่ให้ตระหนักว่า มนุษย์เป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้น

1

นาง คัทฉะวิรุฬห์ (2544) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมว่า “ สิ่งแวดล้อม ” ตามความเข้าใจของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ชีวิตและพื้นฐานการศึกษาของบุคคลเหล่านั้น สิ่งแวดล้อมมีความหมายและขอบเขตที่กว้างขวางมาก ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของอากาศเสียหรือน้ำเน่า แต่เป็นเรื่องของสมมูลของธรรมชาติ และได้ให้ความหมายสรุปว่า สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ มองเห็นได้ เช่น ดิน น้ำ อากาศ สิ่งก่อสร้าง และที่เป็นนามธรรม เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ

และได้กล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหา ไว้ว่า ในอดีตปัญหาสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมไม่เกิด เพราะการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ธรรมชาติสามารถปรับดุลของตัวเองได้ แต่ปัจจุบันความเจริญด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีมีการขยายตัวมากขึ้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมจึงปรากฏให้เห็นและได้ขยายตัวรุนแรงเพิ่มขึ้น ตามนโยบายที่ต้องการยกระดับฐานะความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรให้ดีขึ้น เช่น ปัญหาด้านภาวะมลพิษ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมสลายและหมดไปอย่างรวดเร็ว เป็นต้น สำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนทุกคน และได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม ว่าได้แก่

1. ทรัพยากรร่อยหรอ หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่สามารถเกิดหรือฟื้นฟูใหม่ได้ เช่น ป่าไม้ ทรัพยากรประมงที่เกิดไม่ทันการบริโภค ผลสืบเนื่องจากการทำของมนุษย์ เช่น การทำไร่เลื่อนลอย การสร้างเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำซึ่งทำให้สูญเสียน้ำที่ป่าไม้ การร่อยหรอของป่าชายเลนจากการทำนาเกลือ

2. สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทั้งเกิดจากคนและโรงงานอุตสาหกรรมบริโภค ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณที่สูงขึ้น เช่น ของเสียที่ขับถ่ายออกมาสู่สิ่งแวดล้อม ทั้ง น้ำ อากาศ หรือดิน ภาวะสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษที่สำคัญ ได้แก่ มลพิษทางน้ำ ทางอากาศ ทางเสียง ทางดิน เป็นต้น

ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล (2544) ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านการจัดการของบริษัทที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไว้ 3 ส่วน คือ

1. มลภาวะทางน้ำ
2. มลภาวะทางอากาศ
3. มลภาวะทางเสียง

1. มลภาวะทางน้ำ

เกิดจากของเสียที่มาจากอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ฯลฯ ปัญหาส่วนใหญ่คือการขาดแคลนระบบการกำจัดที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยเฉพาะน้ำเป็นมลพิษอันเกิดจากเกษตรกรรมสามารถมาจากแหล่งโดยตรงคือ ธุรกิจที่ทำฟาร์มหมูและฟาร์มกุ้ง ขณะที่ทางอ้อมมาจากธุรกิจที่ใช้ยาฆ่าแมลงสารหนักและปุ๋ย ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือสารเคมีที่เป็นอันตราย โรงงาน ในปัจจุบันโรงงานต้องมีการสร้างระบบการกำจัดของเสีย ตามกฎระเบียบที่ออกโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมปี 2535 อุตสาหกรรมบางแห่งต้องส่งของเสียไปทำการบำบัดก่อนการปล่อยลงสู่แม่น้ำ

2. มลภาวะทางอากาศ

เกิดจากฝุ่น กลิ่นเน่าเสียและก๊าซ แหล่งใหญ่ ๆ ที่ก่อให้เกิดสารพิษโดยข้อมูลนี้ได้จากการสำรวจของสถาบันวิจัยการพัฒนาแห่งประเทศไทย คือ อุตสาหกรรมขนส่ง การผลิตกระแสไฟฟ้า เกษตรกรรม โรงกลั่น และโรงฟอก การลดปัญหาทางอากาศ รัฐบาลได้ออกกฎระเบียบการควบคุมและตรวจตราระดับการปล่อยสารพิษจากโรงงาน ในการลดมลภาวะทางอากาศ รัฐบาลได้มีการออกกฎ เพื่อบังคับใช้กับยานยนต์และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การใช้เครื่องเปลี่ยนตัวเร่งปฏิกิริยา การใช้ก๊าซธรรมชาติแทนน้ำมันเบนซิล การใช้น้ำมันเบนซิลไร้สารตะกั่ว การควบคุมและตรวจตราระดับการปล่อยสารพิษจากโรงงาน

3. มลภาวะทางเสียง

จากแหล่งที่ทำงาน แหล่งอุตสาหกรรม สถานที่สาธารณะ แหล่งใหญ่ของการเกิดคือ เครื่องยนต์ เครื่องบิน และโรงงานอุตสาหกรรม จะมีผลกระทบต่อที่อยู่อาศัย หน่วยงานราชการได้มีการบังคับไม่ให้มีการตกแต่งรถยนต์ และท่อไอเสียเนื่องจากการก่อให้เกิดเสียงดัง

ธุรกิจโรงแรม

ธุรกิจโรงแรมจัดเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่ง โดยอุตสาหกรรมนั้นไม่ได้หมายถึงเพียง โรงงานเครื่องจักรกลมีผลผลิตเป็นสินค้าอุปโภคเพียงชนิดเดียว แต่อุตสาหกรรมนั้นหมายถึง การดำเนินธุรกิจอย่างมีแบบแผน มีการดำเนินงานที่ดี มีมาตรฐาน และควบคุมให้อยู่ในกรอบ

ประสงค์ แสงพาศ (2543) ได้กล่าวถึงธุรกิจโรงแรมในปัจจุบันว่า ผู้บริหารโรงแรมจะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้านการบริหาร เพื่อรักษารากฐานขององค์กรให้แข็งแกร่งพร้อมสำหรับภาวะการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงทุกวินาที ในยุคใหม่การบริหารงานต้องมีการกระจายงานสู่หัวหน้าทุกแผนกและทุกคนต้องมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารควรมีการประเมินผลด้วยตัวเลข ผลกำไรของโรงแรม รายได้และค่าใช้จ่าย ว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

เมื่อกล่าวถึงรายได้และรายจ่ายของโรงแรม โดยทั่วไปของโรงแรมในประเทศไทย รายได้ ได้แก่ ห้องพัก อาหาร เครื่องดื่ม โทรศัพท์ โทรสาร อินเทอร์เน็ต ซักรีด กีฬา จอดรถ และอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าร้านค้า กำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตรา รายจ่าย ได้แก่ เงินเดือน ค่าฝึกอบรม ผลประโยชน์ต่าง ๆ ของพนักงาน ดอกเบี้ย ค่าใช้จ่ายแผนกต่าง ๆ ต้นทุนอาหาร ต้นทุนพลังงาน ไฟฟ้า น้ำมัน แก๊ส น้ำประปา ค่าเสื่อมราคา การตลาด ฝ่ายจัดการและทั่วไป และต้นทุนเครื่องดื่ม โดยรายได้หลักประมาณ 50% คือห้องพัก รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง คือ ต้นทุนพลังงาน มีประมาณ 10%

ธุรกิจโรงแรมกับสภาพแวดล้อมและแนวโน้มการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการทำธุรกิจโรงแรม

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับโรงแรมและที่พัก ในศตวรรษที่ 21 นั้นจากการที่ทั่วโลกมีแนวโน้มการพัฒนาการท่องเที่ยวในแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศ หรือความพยายามที่จะพัฒนาในรูปแบบที่ยั่งยืน โดยให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ซึ่งกระแสดังกล่าว มีผลทำให้นักท่องเที่ยวเริ่มให้ความสนใจต่อการรักษาสภาพแวดล้อมมากยิ่งขึ้น และหนึ่งในปัจจัยเบี่ยงเบนการเดินทางท่องเที่ยวก็คือ การต่อต้านการทำลายสิ่งแวดล้อม และเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หนึ่งประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญก็คือเรื่อง สิ่งแวดล้อม เพราะโรงแรมต้องอาศัยการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นประเด็นที่สำคัญมากในปัจจุบัน ที่กระตุ้นให้ผู้รับผิดชอบทางดำเนินการแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืน สำหรับประเทศไทยนั้นเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานของอุตสาหกรรมนี้ให้เข้าสู่ระบบสากล ควรต้องมีการปรับปรุงในเรื่องสิ่งแวดล้อม คือ ควรประสานความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งขอความร่วมมือกับประชาชนเพื่อร่วมกันแก้ไขภาพลักษณ์ทางลบ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ด้านบวก

ซึ่งในปัจจุบันมีหลายองค์กรที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม และมีหลาย ๆ ประเทศที่ได้มีการกำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Gray et al., 1993) สำหรับ

ประเทศไทย มุลินธิไบไม้เขียวก็เป็นองค์กรหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการประกอบธุรกิจโรงแรม เพื่อให้ธุรกิจโรงแรมเป็นองค์กรการทำธุรกิจควบคู่กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากโรงแรมใดต้องการเข้าร่วมโครงการต้องส่งใบสมัครและเสียค่าสมัคร ซึ่งหากทางมุลินธิทำการตรวจสอบแล้วโรงแรมผ่านเกณฑ์ ก็จะได้รับกรับรองจากมุลินธิ ได้การรับรองเป็นโรงแรมไบไม้เขียว และจะมีการประชาสัมพันธ์การเป็นโรงแรมที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศแก่นักท่องเที่ยว ในประเทศไทยโรงแรมหลายโรงแรมได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โรงแรมแซงกรีตา ระบบปรับอากาศของโรงแรม ได้ออกแบบเป็นระบบ Central cooling unit และ Heat exchange และระบบ Variable air volume ในส่วนของ Public area เพื่อการประหยัดพลังงาน ตัว Cooling Tower เป็นแบบ Low noise type เพื่อลดเสียงรบกวนต่อสภาพแวดล้อม ระบบสุขาภิบาล มีระบบกำจัดน้ำเสีย ระบบทำน้ำใช้เองจากแม่น้ำเจ้าพระยา นอกเหนือจากน้ำประปา

โรงแรมบ้านท้องทราย บน อ. เกาะสมุย ผู้บริหารได้กล่าวถึงการดำเนินธุรกิจของโรงแรมที่เคียงคู่กับสิ่งแวดล้อม ไว้ว่า “โรงแรมบ้านท้องทราย เป็นโรงแรม 5 ดาว ที่บริหารโดยคนไทย และได้รับรางวัลระดับโลกมากมาย โรงแรมบ้านท้องทรายมีพื้นที่กว่า 70 ไร่ มีห้องพักหลากหลายรูปแบบ จำนวน 83 ห้องพัก แยกที่พักรส่วนใหญ่เป็นเศรษฐกิจอังกฤษ เยอรมัน หลายคนถามว่าทำไมไม่ขยายกิจการอีก ผู้บริหารโรงแรมกล่าวว่า ตนใช้ชีวิตแบบพอเพียง เสร็จจากการทำงานก็อยู่บ้าน อยู่กับธรรมชาติ โรงแรมสร้างมา 20 ปี แต่สภาพแวดล้อมของโรงแรม มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก พื้นที่ถึง 70% ยังเต็มไปด้วยสีเขียวของต้นไม้ใบหญ้า น้ำทะเลใส หาดทรายขาวสะอาด เป็นโรงแรมเพียงแห่งเดียวบนเกาะสมุยที่เน้นเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีกฎต้นไม้ทุกต้นในเขตโรงแรมห้ามตัด และมีโครงการ Green Project พนักงานจะได้รับการอบรมให้แยกขยะ เศษอาหาร เพื่อนำไปรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่ และโรงแรมจะพยายามหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำจากพลาสติก และลดการใช้สารเคมี การประหยัดพลังงาน การดูแลต้นไม้และสัตว์ป่า” โดยผู้บริหารโรงแรมดังกล่าวมีความเชื่อว่า เกาะสมุย จะอยู่ได้เมื่อสิ่งแวดล้อมบนเกาะไม่เปลี่ยนแปลงไปมากกว่านี้ ซึ่งทำให้ธุรกิจโรงแรมก็สามารถคงอยู่ได้ด้วย

ในส่วนของจังหวัดสงขลา สงขลาเป็นจังหวัดที่ติดกับทะเลสาบ ซึ่งเป็นทะเลสาบที่มีพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ มีปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี 7,301 ล้านลูกบาศก์เมตร มีลำน้ำสาขาหลายสาย เช่น คลองป่าพะยอม คลองท่าแนะ คลองป่าบอน คลองรัตภูมิ และ คลองอู่ตะเภา และมีทางออกสู่อ่าวไทยทางด้านจังหวัดสงขลา ลักษณะนี้ทำให้ปริมาณและสภาพน้ำขึ้นอยู่กับ

ปริมาณน้ำจืดที่ไหลลงมา ปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์จากน้ำ ในทะเลสาบสงขลา เพื่อการอุปโภคและบริโภค การเกษตรกรรม เช่น การทำนาข้าว ปศุสัตว์ การประมง การอุตสาหกรรม การคมนาคม รวมทั้ง การท่องเที่ยว

โรงแรมในจังหวัดสงขลามีหลายขนาดโดยส่วนใหญ่ตั้งตามชุมชนเมือง ตลาด ใกล้ทะเลและแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อรองรับทั้งนักท่องเที่ยวในพื้นที่ ต่างพื้นที่ ชาวไทย และชาวต่างชาติโดยเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่นิยมมาท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิงและจับจ่ายใช้สอย ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทำให้มีโรงแรมจำนวนมากเกิดขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านี้ ธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จึงเป็นกรณีตัวอย่างที่ควรทำการวิจัย ถึงการดำเนินงานกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะหากสิ่งแวดล้อมมีการสูญเสียมากกว่านี้ ก็จะส่งผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นธุรกิจเหล่านี้ก็ควรมีส่วนร่วมในการป้องกันหรือรักษาให้สิ่งแวดล้อมอยู่คู่กับการดำเนินธุรกิจของตนต่อไป

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

สถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนั้นที่ผ่านมาได้มีโครงการณรงค์ด้าน การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการตรวจวัดวิเคราะห์สารมลพิษทางน้ำ อากาศ ภาวะของเสีย สารอันตราย โครงการขึ้นทะเบียนบุคลากรและองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในโรงงานที่มี มลพิษสูง เป็นต้น นอกจากนี้จะมีโครงการต่าง ๆ เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการมลพิษจากการประกอบการแล้ว ยังได้มีการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ คือใช้หลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายหรือเป็นผู้ต้องรับผิดชอบ” (Polluter Pays Principle-PPP) โดยมีวิธีที่เหมาะสมอยู่ 2 วิธีคือ

1. การเก็บค่าปล่อยมลพิษ (Emission Charge : EC) ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมที่รัฐเรียกเก็บจาก เจ้าของสถานประกอบการที่ปล่อยมลพิษออกสู่ภายนอก ทั้งที่เกินและไม่เกินมาตรฐาน โดยเครื่องมือนี้เหมาะกับโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางน้ำ โดยจะไม่มีค่าธรรมเนียมให้กับผู้ประกอบการ แต่จะนำเงินเข้ากองทุนจัดการมลพิษเพื่อคืนสู่สังคมโดยการนำไปฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวม อัตราการเก็บขึ้นกับปริมาณน้ำเสีย ความสกปรกที่ปล่อย และ ค่ามาตรฐานที่กำหนดให้ปล่อยได้
2. การเก็บค่าจัดการมลพิษ (Pollution Management Fee : PMF) เป็นค่าธรรมเนียมที่มีการเรียกเก็บ เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ประกอบการ ปรับปรุงกระบวนการผลิต ซึ่งโรงงานสามารถเลือก

ดำเนินการอย่างใดก็ได้ตามแต่ฐานะทางเศรษฐกิจจะเอื้ออำนวย และมีการคืนเงินค่าธรรมเนียม
ที่เรียกเก็บตาม สัดส่วนที่กำหนดให้ หากมีการปรับปรุงที่รวดเร็วก็น่าจะได้เงินคืนในสัดส่วนที่
มากกว่าการปรับปรุงที่ล่าช้า

และจากงานเสวนาเรื่อง “ การปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม ” ได้มี
ข้อ เสนอแนะนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย เช่น มาตรการการมี
ส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลด้านมลพิษสู่สาธารณะ เพื่อตอบสนองต่อความ
ต้องการของประชาชน และสร้างวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลต่อความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมทั้งใน
และต่างประเทศ Dr. Benoit Laplante ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมจาก
แคนาดา ระบุว่า ปัจจุบันการควบคุมมลพิษในประเทศไทยเป็นลักษณะการสั่งการเพื่อการ
ควบคุม ซึ่งผู้ก่อมลพิษต้องปฏิบัติตามที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด และมีการ
ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายโดย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับ มอบหมาย แต่การใช้
กฎหมายยังมีประสิทธิภาพไม่ดีพอ เพราะการทำงาน ซ้ำซ้อนของหน่วยงาน ราชการ การมี
บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ ขาดแรงจูงใจในการติดตามตรวจสอบ ทำให้
กฎหมายที่ใช้อยู่จึงไม่เพียงพอสำหรับการควบคุมปัญหาด้านมลพิษ จากการใช้กฎหมายหรือ
มาตรการดังกล่าว นั้นยังไม่เพียงพอที่จะเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ก่อมลพิษในการลดปัญหาด้าน
สิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงมีการให้เปิดเผยข้อมูลด้านมลพิษ ซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมและ
บังคับใช้มาตรการและกฎหมายสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติตาม
กฎหมาย สิ่งแวดล้อมหรือมาตรการต่าง ๆ รวมถึงการจัดการด้านมลพิษของผู้ก่อ มาทำการ
ประเมินและจัดลำดับการบริหารจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรที่เชื่อถือได้ และเผยแพร่
ให้ประชาชนได้รับทราบ การกระทำดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสถานประกอบการทั้งในด้าน
บวกและด้านลบ ขึ้นอยู่กับการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อมว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด โดย
หลายประเทศ เช่น จีน อินโดนีเซีย ได้จัดทำโครงการเผยแพร่ข้อมูล และประสบความสำเร็จ
เป็นอย่างสูง โดยปริมาณมลพิษที่ถูกปล่อยออกมาจากสถานประกอบการลดลงอย่างชัดเจน
เพราะพฤติกรรมของผู้บริโภคสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ผลิตได้ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลต่อ
สาธารณะจะประสบความสำเร็จและมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษได้ ข้อมูลจะต้องมี
ความ น่าเชื่อถือ มีผลลัพธ์ที่เชื่อถือได้ และสามารถใช้ได้ในระยะยาว การเปิดเผยข้อมูลสู่
สาธารณะเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตาม
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำหรับการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ใน
ส่วนของผู้ประกอบการนั้นต้องเสริมแรงจูงใจในการร่วมมือ เช่น มาตรการเรื่องการอุดหนุน
โดยผู้ประกอบการที่ก่อให้เกิดมลพิษ มีสิทธิ์ขอความช่วยเหลือเรื่องอากรขาเข้าสำหรับ
เครื่องจักรเพื่อการกำจัดมลพิษ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนและ

เจ้าหน้าที่ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้ที่รายงานให้ทางราชการทราบกรณีพบเห็น และมาตรการจูงใจที่มีได้กำหนดเป็นกฎหมาย แต่เป็นการนำกลไกตลาดมาใช้ ได้แก่ การให้ฉลากเขียว จากการใช้เทคโนโลยีสะอาด (บรรณาธิการ “สร้างแรงจูงใจในการลดมลพิษ ผู้เชี่ยวชาญแนะไทยเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ” วิศวกรรมสาร ปีที่ 54 เล่มที่ 4 เมษายน 2544 หน้า101-105)

จึงกล่าวได้ว่าการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในระดับที่ตีความเป็นไปได้ที่จะทำให้งานอาจจะมีผลกำไรสูงขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้กิจการลดการลงทุนและใช้เงินทุนในอนาคตน้อยลง (ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, 2544)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ได้กล่าวถึงนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในแผน ไว้ดังนี้

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พระเจ้าอยู่หัวทรงมุ่งเน้นให้ประชาชนอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสันติและเกื้อกูลกัน เพราะเป็นฐานการทำมาหากินและการดำรงวิถีชีวิตที่สำคัญที่สุดของประชาชน ซึ่งได้เสื่อมโทรมลงมากจากการใช้ประโยชน์ของภาคเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้รับการจัดการแก้ไขฟื้นฟูได้เท่าทันสถานการณ์ จึงได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่อง การจัดการน้ำ การปลูกป่า การอนุรักษ์ดิน เพราะสามด้านนี้คือห่วงโซ่ของทุกชีวิต แนวทางการดำเนินการจึงต้องมี~~การ~~อนุรักษ์และพัฒนาควบคู่กับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกต้องและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของบริษัทการพัฒนาประเทศที่สำคัญ 5 ประการ ประการที่ 4 ได้กล่าวถึงประเด็นการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม ว่าต้องมีประเด็นนี้เพื่อให้สามารถรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทุนทรัพยากรธรรมชาติ รักษาความสมดุลของระบบนิเวศ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้เป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในสังคมชนบทได้อย่างสมดุลและยั่งยืน สร้างความเป็นธรรมให้ชุมชนมีสิทธิในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากร ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชนให้มี "จริยธรรม" ในการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาฉบับนี้ ได้กล่าวถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมและทิศทางการปรับตัวของประเทศไทย ในประเด็นการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนประชากรในโลกที่มากขึ้น ได้สร้างแรงกดดันต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกให้เสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ และการเกิดภัยธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น รวมทั้งการเกิด การระบาดและแพร่เชื้อโรคที่มีรหัสพันธุกรรมใหม่ ๆ

เป็นเหตุให้เกิดเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศและสนธิสัญญาเพื่อให้มีการดูแล
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโลกในประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยความ
 หลากหลายทางชีวภาพ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่า
 ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ เป็นต้น และมีการศึกษากันทางการค้าที่เชื่อมโยงกับประเด็นด้าน
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็มีมากขึ้น ประเทศไทยจึงต้องยกระดับมาตรฐานการ
 จัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยปกป้องฐานทรัพยากรเพื่อรักษาความสมดุลยั่งยืนของ
 ระบบนิเวศ ด้วยการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
 ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม และปรับรูปแบบการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับ
 สิ่งแวดล้อมมากขึ้น ขณะเดียวกัน ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และการพัฒนา
 พลังงานทางเลือก เพื่อรองรับความต้องการใช้พลังงานในประเทศ

สถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในอดีตทรัพยากรธรรมชาติได้ถูก
 นำมาใช้เพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยพื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายไปถึง
 67 ล้านไร่ในช่วง 40 ปี ปัจจุบันเหลือพื้นที่ป่าเพียงร้อยละ 33 ของพื้นที่ประเทศ ก่อให้เกิด
 ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง และภัยธรรมชาติ ที่บ่อยครั้งและรุนแรง ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
 ลดความอุดมสมบูรณ์ลงโดยป่าชายเลนลดลง มีการจับสัตว์น้ำมากขึ้น ทรัพยากรกำลังถูก
 ทำลายอย่างรวดเร็ว สาเหตุมาจากการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำลายถิ่นที่อยู่อาศัยของ
 สิ่งมีชีวิตชนิดต่าง ๆ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ

คุณภาพสิ่งแวดล้อมมีความเชื่อมโยง มีสาเหตุสำคัญจากการขยายตัวของจำนวน
 ประชากร และแบบแผนการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษเพิ่มขึ้น โดย
 คุณภาพอากาศและน้ำอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐาน ปริมาณขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายมี
 มากขึ้นเกินศักยภาพในการกำจัดได้ทัน ขณะที่การนำเข้าสารอันตรายที่ใช้ในการผลิตมีมากขึ้น
 โดยขาดกลไกการจัดการทั้งการควบคุมกระบวนการผลิต การจัดเก็บ การขนส่ง ทำให้เกิดการ
 แพร่กระจายในสิ่งแวดล้อมและปนเปื้อนห่วงโซ่อาหาร นอกจากนี้ การใช้เครื่องมือทาง
 เศรษฐศาสตร์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังมีอยู่อย่างจำกัด รวมทั้งมีความซ้ำซ้อน มีช่องว่าง และ
 ขาดการบังคับใช้

ทิศทางการปรับตัวของประเทศไทยมุ่งพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ และ
 ส่งเสริมสิทธิชุมชนในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรเพื่อสงวนรักษาให้ทุน
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคงความสมบูรณ์เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และเป็น
 รากฐานการดำรงชีวิตของคนไทยให้มีความสุขอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์และพันธกิจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ข้อ 3. ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐาน
 ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้

ประโยชน์อย่างยั่งยืน เป็นธรรม และมีการสร้างสรรคคุณค่า สนับสนุนให้ชุมชนมีองค์ความรู้ และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อคุ้มครองฐานทรัพยากร คุ้มครองสิทธิและส่งเสริมบทบาทของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากร ปรับแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักษาผลประโยชน์ของชาติจากข้อตกลงตามพันธกรณีระหว่างประเทศ

ข้อ 6. เพื่อเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ และการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในรุ่นปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างเป็นธรรมและอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับ

1. การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการปรับแบบแผนการผลิตและพฤติกรรมบริโภคไปสู่การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เพื่อลดผลกระทบต่อฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดนโยบายสาธารณะ และใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์ทั้งด้านการเงินและการคลัง รวมทั้งการสร้างตลาดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดมลพิษและควบคุมกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต โดยผลักดันให้เกิดระบบประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ระบบประเมินผลกระทบต่อสังคมและสุขภาพในโครงการพัฒนาของรัฐ หรือที่รัฐอนุมัติให้เอกชนดำเนินการควบคู่กับการยกระดับขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีกลไกกำหนดจุดยืนต่อพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อม

ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล (2544) ได้กล่าวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจว่า ปัจจุบันหลายประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ได้แสดงให้เห็นว่ามีความสนใจในการพัฒนากฎระเบียบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม อเมริกา ได้ออกกฎหมายการที่ผู้ก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษต้องชดใช้ค่าเสียหาย ในสหภาพยุโรป ได้มีการออกกฎเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำให้สิ่งแวดล้อมสะอาดขึ้น นอกจากนั้น การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมถูกกำหนดให้มีความมาตรฐานการบัญชีและกฎระเบียบ การรับรู้หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และต้นทุนกระทำ นอกจากนี้ในประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ยังได้เปิดเผยค่าใช้จ่าย ต้นทุนที่นำไปใช้เพื่อปฏิบัติตามกฎระเบียบสิ่งแวดล้อม สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีหรือแนวทางปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ แต่กฎหมายสิ่งแวดล้อมปี 2535 มีการกำหนดให้การก่อสร้างโครงการใหญ่ ๆ ต้องยื่นผลการศึกษามลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อทำการอนุมัติการ

ก่อสร้าง และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องรายงานเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในแบบ 56-1

2. บัญชีสิ่งแวดล้อม

สมาคมยุโรปได้ให้ความสำคัญต่อการบัญชีสิ่งแวดล้อม หรือ GREEN ACCOUNTING เนื่องจากเห็นการดำเนินธุรกิจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยในระยะยาวและจะมีผลกระทบต่อองค์กร สภาพแวดล้อมและความยั่งยืน(SUSTAINAABILITY) โดยได้พัฒนากลยุทธ์ต่างๆเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบว่าเมื่อมีการรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจะมีผลต่อราคาผลิตภัณฑ์ตลอดจน การเปิดเผยข้อมูลขององค์กรการ (Bebbington, 1993) และจากการศึกษาของ Medley (1997) ได้กล่าวว่าการบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่นักบัญชีต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะรับผิดชอบต่อวิธีการใดในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสถานะแวดล้อม ยังเป็นปัญหาที่หาข้อยุติไม่ได้

วิเชษฐ์ โจนสุกาญจน,(2544) และ เมธากุล เกียรติกระจายและ ศิลปพร ศรีจันทเพชร ,(2544) ได้กล่าวถึงลักษณะของการบัญชีสิ่งแวดล้อมและระบบบัญชีสิ่งแวดล้อมไว้ว่า คือ การพยายามคิดค้น มาตรการในการวัดผลการดำเนินงานทางธุรกิจซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการระบุถึงรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของธุรกิจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และเป็นการตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อกิจการ โดยการหลีกเลี่ยงระบบบัญชีแบบเดิมและระบุรายได้ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากระบบบัญชีแบบเดิมและการพยายามพัฒนาคิดค้นมาตรการในการ วัดผลการดำเนินงานทางธุรกิจซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จนถึงการรับรู้ การวัดหรือการกำหนดค่า การบันทึกและการจัดประเภทรายการ การเปิดเผยข้อมูล ในงบการเงินเกี่ยวกับต้นทุนและ ค่าใช้จ่ายต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่อาจจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว การวิเคราะห์ต้นทุนในเรื่องต่างๆ เช่น ของเสีย สิ่งปฏิภูลที่เกิดจากสัตว์ น้ำเสียที่เกิดจากการชะล้าง รวมถึงการป้องกันสิ่งแวดล้อม การประเมินการลงทุน โดยพิจารณาปัจจัยสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการประเมินต้นทุนและ ประโยชน์ที่ได้รับจากการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม

การรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อม สุภมิตร เดชะมนตรีกุล,2544; สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, (2544) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า กิจการจะรับรู้ต้นทุนสิ่งแวดล้อมเป็น สินทรัพย์หากรายการบัญชีที่เกี่ยวกับต้นทุนสิ่งแวดล้อม เป็นไปตามคำนิยามของ"สินทรัพย์" ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของงบการเงินและรายการนั้นเข้าเกณฑ์ของการรับรู้รายการตามแม่บทการบัญชี โดยสินทรัพย์ ตามแม่บทการบัญชี หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่

ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่า จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต เช่น กิจการปรับปรุงโรงงาน มีผล ทำให้ ค่อการรักษาสิ่งแวดล่อมและลดต้นทุนการผลิต ในทางกลับกันการรับรู้ต้องเข้าเงื่อนไข ดังนี้คือ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการดังกล่าว จะเข้าหรือออกจากกิจการ มีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้ กิจการควรที่จะรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนทันทีหากรายจ่ายนั้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือเมื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์ในงบดุล นอกจากนี้ ผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์ (2542) ได้กล่าวว่า รายจ่ายฝ่ายทุนควรพิจารณาให้เหมาะสมกับ ต้นทุน สิ่งแวดล่อมที่เกิดขึ้น เพื่อความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล่อม หรือช่วยป้องกันมลภาวะ สิ่งแวดล่อม หรือเพื่อรักษาสิ่งแวดล่อมในอนาคต โดยส่วนใหญ่แล้วต้นทุนสิ่งแวดล่อม มักจะ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต เช่น การขจัดของเสีย การทำความสะอาด ค่าใช้จ่ายในการ ทำทางระบายน้ำ ท่อน้ำเสีย แสดงให้เห็นว่าความเสียหายที่ กิจการรายงานว่าได้เกิดขึ้นในงวด บัญชีก่อน ค่าใช้จ่ายการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล่อม ต้นทุนดังกล่าวให้บันทึกเป็น ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนได้ทันที

ผลกระทบต่อต้นทุนจากบัญชีสิ่งแวดล่อม ในด้านการประเมินต้นทุน และ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการปรับปรุงสิ่งแวดล่อมนั้น การบริหารจัดการสิ่งแวดล่อมของ บริษัท ตลอดจนรวบรวมผลกระทบต่อสิ่งแวดล่อมเข้าสู่ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ การจัดการต้นทุน ภายในองค์กร การติดตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล่อม ต้นทุนและกำไร เพื่อนำไปสู่บัญชี สิ่งแวดล่อม ซึ่งจะนำไปสู่ การส่งเสริมหรือการแก้ไขให้การดำเนินงานของบริษัทมีการ ดำเนินงานที่ ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล่อมของบริษัท ขณะเดียวกันเป็นการเพิ่ม กำไรในระยะยาวให้กับบริษัท

ต้นทุนสิ่งแวดล่อมประกอบด้วย ต้นทุนที่เกิดจากจัดการด้านสิ่งแวดล่อมที่ส่งผล กระทบต่อการประกอบธุรกิจของกิจการภายใต้ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล่อม รวมถึงต้นทุน อื่น ๆ ที่ถูกตั้งขึ้นจากวัตถุประสงค์และความต้องการของกิจการ (ผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์ ,2542) กล่าวว่าต้นทุนสิ่งแวดล่อมเกิดขึ้นเนื่องจากกิจการสร้างความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล่อม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ การตรวจสอบ การป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับสิ่งแวดล่อม และสามารถจำแนกประเภทของ ต้นทุนสิ่งแวดล่อมได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ต้นทุนการป้องกันสิ่งแวดล่อม (Environmental Prevention Costs) เป็นต้นทุนที่ เกิดขึ้นเพื่อป้องกันการผลิตที่ก่อให้เกิดความสกปรกหรือของเสียที่เป็นสาเหตุของการทำลาย สิ่งแวดล่อม ตัวอย่าง ได้แก่ การประเมินและคัดเลือกผู้ขายวัตถุดิบ การประเมินและคัดเลือก

อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ควบคุมมลพิษ การออกแบบกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์เพื่อลดหรือ กำจัดของเสีย การฝึกอบรมพนักงาน การศึกษาถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบ ความเสี่ยงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และการได้รับประกาศนียบัตรด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ต้นทุนการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Detection Costs) เป็น ต้นทุนที่เกิดขึ้นถ้าผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต และกิจกรรมด้านอื่น ๆ ภายในกิจการถูกต้อง ตามมาตรฐานด้าน สิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมมาจาก 3 แห่ง ได้แก่ กฎหมายที่กำหนดโดยรัฐบาล มาตรฐาน ISO 14001 ที่กำหนดโดย International Standards Organization และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของระบบการจัดการ ตัวอย่างได้แก่ การ ตรวจสอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต การพัฒนาวิธีการวัดการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม การพิสูจน์ด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ขาย วัตถุประสงค์ การวัดระดับของเสีย เป็นต้น

3. ต้นทุนความล้มเหลวภายในกิจการ (Environmental Internal Failure Costs) เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเมื่อกิจการมีของเสียหรือความสกปรก แต่ไม่มีการปล่อยของเสียนั้นสู่ สิ่งแวดล้อม ต้นทุนประเภทนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อกำจัดและจัดการกับของเสียที่ผลิตขึ้น กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับต้นทุนประเภทนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อให้แน่ใจว่าของเสียหรือความสกปรกนั้นไม่ ถูกปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม และเพื่อลดระดับของเสียให้เข้าสู่ระดับที่ยอมรับได้ ตัวอย่างได้แก่ การ จัดการอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อลดหรือกำจัดมลพิษ การบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษ การ นำเศษซากมาใช้ใหม่ เป็นต้น

4. ต้นทุนความล้มเหลวภายนอกกิจการ (Environmental External Failure Costs) เป็น ต้นทุนที่เกิดขึ้นหลังจากของเสียถูกปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมแล้ว แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ต้นทุนที่สามารถรับรู้ได้ เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นและจ่ายออกไปจากกิจการ

4.2 ต้นทุนที่ไม่สามารถรับรู้ได้ (ต้นทุนทางสังคม) เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นจากกิจการ แต่จ่ายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกกิจการ

4.2.1 ต้นทุนทางสังคมที่เป็นผลมาจากความเสียหายของสิ่งแวดล้อม เช่น การสูญเสียทะเลสาบที่สามารถนำมาใช้ในทางสร้างสรรค์อื่น ๆ ได้ เกิดขึ้นเนื่องจากของเสียที่ อยู่ในทะเลสาบ ต้นทุนที่เกิดขึ้นคือ ต้นทุนการทำ ความสะอาดทะเลสาบ การทำความสะอาด คราบน้ำมัน การใช้ทรัพยากรและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดตั้งให้มีหน่วยงานรับ ร้องเรียนถึงความเสียหายที่เกิดจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การรักษาดินให้มีสภาพสมบูรณ์

ปราศจากพิษ และการสูญเสียยอดขายเนื่องจากชื่อเสียงด้าน สิ่งแวดล้อมของกิจการไม่ดี เป็นต้น

4.2.2 ต้นทุนทางสังคม ที่มีผลกระทบต่อที่ดิน อาคาร และสวัสดิภาพของประชาชน เช่น การต้องรับผิดชอบต่อการรักษาพยาบาลผู้ที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ การสูญเสียคนงานเนื่องจากสภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลกระทบต่อ สวัสดิภาพในการทำงานของคนงาน

จากงานการศึกษา ของรติพร ราษฎร์, สุภาภัทร กนกพรกุล และอุสุมา เขียมรัตน์ ศิลป์, (2544) โครงการทางธุรกิจสำหรับนักศึกษาปริญญาโทประเภทงานวิจัย เรื่อง การประเมินความเป็นไปได้ในการนำมาตรฐานการบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในประเทศไทย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 8-20. กล่าวไว้ว่า

การรับรู้หนี้สินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันกิจการส่วนใหญ่จะรับรู้หนี้สินเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมเป็นหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น หากไม่สามารถประมาณได้ และจะเปิดเผยเป็นคำอธิบายเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจจะเป็นไปได้ ที่ควรเปิดเผยในงบการเงินของกิจการ หากหนี้สินที่เกิดขึ้นมีรายละเอียดมากก็เปิดเผยทั้งหมด กิจการควรรับรู้หนี้สินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทันทีที่รู้ว่ามีต้นทุนเกิดขึ้นและการประมาณหนี้สินจำนวนนี้ควรมีการกำหนดช่วงของจำนวนเงิน แต่ถ้าหนี้สินที่เกิดขึ้นไม่อยู่ในช่วงที่กำหนดไว้ให้ประมาณหนี้สินเท่ากับจำนวนเงินที่ต่ำที่สุดของช่วงที่กำหนด ซึ่งเป็นการปฏิบัติตาม FASB Interpretation No.14 “ Reasonable Estimation of a Loss” SEC หนี้สินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมควรจะรายงานอยู่ในงบดุล โดยแสดงแยกต่างหากจากมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน (Recoveries) จากบุคคลภายนอก มูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการประกันไม่อนุญาตให้แสดงเป็นยอดสุทธิหักจากหนี้สิน เนื่องจากมีประเด็นทางกฎหมายเกี่ยวกับจำนวนที่คาดว่าจะได้รับคืนจากการประกันจำนวนมาก สิทธิประโยชน์เหล่านี้จะถือเป็นรายได้ที่อาจจะเกิดขึ้นและกิจการจะไม่รายงานสิทธิประโยชน์เหล่านี้ใน งบดุล

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในงบการเงิน ธุรกิจควรจะเปิดเผยข้อมูลทั้งที่เป็น ตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินไว้ในงบการเงินประจำปี ที่เสนอต่อบุคคลภายนอก

การรายงานการเงินด้านสิ่งแวดล้อม จะเป็นผลประโยชน์ต่อกิจการ ดังนี้

1. รายได้ (Income) เป็นรายได้ที่กิจการได้รับ เนื่องจากการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น กระจายที่นำมาใช้ใหม่ การค้นหาวิธีการประยุกต์การปฏิบัติใหม่ ๆ เพื่อกำจัดของเสียที่เป็นอันตราย (ใช้เศษซากของไม้มาทำเป็นแผ่นกระดาน)

2. ต้นทุนที่สามารถประหยัดได้ในปัจจุบัน (Current Saving) หมายถึง การประสบความสำเร็จในการลดต้นทุนสิ่งแวดล้อมในปีปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นต้นทุนที่เกิดจากภายในหรือภายนอกกิจการ

3. การหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดต้นทุน (Cost Avoidance) หมายถึง การดำเนินการประหยัด ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปีก่อนทั้งภายในและภายนอกกิจการ

โดยการเปรียบเทียบผลประโยชน์ของกิจการกับต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น กิจการสามารถ จัดเตรียมงบการเงินด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นได้ ผู้จัดการของกิจการสามารถใช้งบการเงินนี้ประเมินความ ก้าวหน้า(ผลประโยชน์ที่ได้รับ) และต้นทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งรายงานควรจัดทำเป็นรายงานที่แสดงถึงความก้าวหน้าด้านสิ่งแวดล้อม และเป็นรายงานประจำปีให้แก่ผู้ถือหุ้นรับทราบ

089740

3. การบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองทางการบัญชีบริหารสิ่งแวดล้อม

คววมณี โกมารทัต (2545) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการบัญชีบริหารสิ่งแวดล้อมไว้ว่า คือ การวิเคราะห์ ประมวลผล การรายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมเสนอต่อ ผู้บริหารทุกระดับขององค์กร ซึ่งผู้บริหารฟาร์มโคนมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง

- การออกแบบผลิตภัณฑ์โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTAL PRODUCT DESIGN)
- การออกแบบกระบวนการผลิต โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTAL PROCESS DESIGN)
- การจัดสรรปัจจัยการผลิต (PURCHASING AND LOGISTICS)
- การควบคุมต้นทุนการปฏิบัติงาน (OPERATIONAL COST CONTROL)
- การปันส่วนต้นทุน (COST ALLOCATION)
- การกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์ (PRODUCT PRICEING)
- การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTAL PERFORMANCE EVALUATION)
- การตัดสินใจโครงการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTAL CAPITAL EXPENDITURE)

- การกำจัดของเสีย (WASTE MANAGEMENT)
- การบริหารเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (RECYCLE MANAGEMENT)
- การวางแผนกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTAL STRATEGIC PLANNING)
- การประเมินต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม (COST ASSESSMENT)

ซึ่งประโยชน์ที่ได้จากการที่มีการบริหารสิ่งแวดล้อมทำให้กิจการทราบถึงผลการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมของกิจการ ตลอดจนมีผลทำให้กิจการได้รับข้อมูลที่แท้จริง และได้ ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนควบคุมและตัดสินใจให้กับ ผู้บริหารเกี่ยวกับผลผลิตของกิจการได้ ตลอดจนก่อให้เกิดการได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน ในภาวะตลาดในปัจจุบัน โดยนำไปสู่การลดต้นทุน และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่กิจการ โดยหน้าที่ที่สำคัญของการบัญชีบริหารได้แก่ ปรับปรุงระบบข้อมูลที่มีอยู่ให้เป็นระบบ ข้อมูลเพื่อการบริหารสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการวางแผนธุรกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มีการคาดคะเนรายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การประมวลผลและการจำแนกประเภทต้นทุน ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปรับปรุงวิธีการปันส่วนต้นทุน และการคำนวณต้นทุนสิ่งแวดล้อม เข้าผลิตภัณฑ์ การประเมินและวิเคราะห์โครงการลงทุน อันเนื่องมาจากการบริหาร สิ่งแวดล้อม เช่น การบำบัดน้ำเสีย โครงการขจัดมลภาวะ สารพิษ และของเสียอันตราย การวิเคราะห์ ต้นทุน ผลได้ และประสิทธิภาพ และเงินลงทุนภายหลังการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบเนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ในรูปของมลภาวะทางอากาศ เช่น เขม่าควันฝุ่นละออง , มลภาวะทางน้ำ เช่น น้ำเสีย น้ำเน่า ของเสีย ตลอดจนสิ่งปฏิกูล เมื่อพิจารณาต้นทุนสิ่งแวดล้อม โดยยึดธุรกิจเป็นหลัก สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากภายนอกธุรกิจ (EXTERNAL COST) หรือเรียกว่าเป็น ต้นทุนทางสังคม เป็นต้นทุนที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ของตัวธุรกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อ ภายนอก ซึ่งไม่สามารถพิสูจน์ได้อย่างชัดเจน เป็นของธุรกิจใด และเป็นการยากที่จะกำหนดมูลค่าเป็นตัวเงิน จึงมักกำหนดในรูปปริมาณ มลพิษต่างๆเป็นจำนวนหน่วย เช่น ปริมาณน้ำเสีย ปริมาณของเสียอันตราย ปริมาณก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ในอากาศ ซึ่งเป็น

การยากในการประมาณมูลค่าและการพิจารณา เช่นนี้คือ การบัญชีสิ่งแวดล้อม ในมุมมองของบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองรายได้ประชาชาติ

2. ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายในธุรกิจ (INTERNAL COST) เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อประกอบการประกอบธุรกิจ ต้นทุนที่เกิดขึ้นตามข้อบังคับของกฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือเกิดจากความสมัครใจ ของธุรกิจในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความได้เปรียบที่ยั่งยืน

ซึ่งการกำหนดต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในตัวธุรกิจนั้น รายการต้นทุนต่างๆ จะผ่านการพิจารณาบัญชีสิ่งแวดล้อมในมุมมองของการบัญชีการเงินมาก่อนและรวบรวมต้นทุนดังกล่าวที่เกิดขึ้นไปใช้ในมุมมองของการบัญชีบริหาร โดยต้นทุนที่เกิดขึ้นอาจเป็นต้นทุนที่เกิดจากการดำเนินการในอดีต หรือการกระทำในปัจจุบัน หรือการกระทำในอนาคต ตลอดจนการพิจารณาในรูปของข้อมูลที่เป็น ตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ขณะเดียวกันต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นก็จะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ ที่ต้องการจัดต้นทุนตามประเภทของกิจการหรือของหน่วยงาน และยังคงคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนกับผลการดำเนินงาน เช่น เป็นการจ่ายต้นทุนสิ่งแวดล้อมในอดีต หรือเป็นการจ่ายต้นทุนสิ่งแวดล้อมในอนาคต

ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY MANAGEMENT INITIATIVE (1995); ได้กล่าวถึงแนวปฏิบัติในการจำแนกประเภทต้นทุนสิ่งแวดล้อม เป็น 4 ประเภท คือ

1. ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะหลบซ่อน (HIDDEN COSTS) เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นแต่ไม่เข้าข่ายวัตถุประสงค์ทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต แต่จะหลบซ่อนรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายการผลิต ขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายที่จ่ายเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อม ก็อยู่ในค่าใช้จ่ายในการผลิตซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารไม่ทราบว่าคุณค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อพิจารณาแยกตามระยะเวลาที่เกิดรายการ สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1.1 ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นแล้ว (UP-FRONT ANALYSIS) หมายถึง ต้นทุนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่จ่ายออกไปก่อนดำเนินการผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายในการออกแบบกระบวนการผลิต โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ต้นทุนในการออกแบบ ต้นทุนในระบบบำบัดน้ำเสีย ต้นทุนในการนำระบบกำจัดน้ำมาใช้ใหม่ หรือ ต้นทุนที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา

1.2 ต้นทุนที่เกิดขึ้นในงวด ปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่ต้องจ่ายตามข้อบังคับของกฎหมาย เช่น การจ่ายค่าฉลากสินค้า ค่ารักษาพยาบาล อันเนื่องมาจากสารพิษในโรงงาน การจ่ายค่ากำจัดของเสียอันตรายประจำงวด การจ่ายค่าใช้จ่ายระบุนुकวมลพิษ

1.2.2 ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่จ่ายโดยสมัครใจ (VOLUNTARY

ENVIRONMENT COST) เช่น ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเทคโนโลยี

1.3 ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในอนาคต หรือต้นทุนที่เกิดขึ้นปลายทาง (BACK-END ENVIRONMENTAL COSTS) เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นในอนาคตแน่นอน แต่ไม่ทราบว่าเป็นจำนวนเท่าไร เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดกากขยะที่บรรจุสารพิษ ของเสีย ค่าใช้จ่ายในการฝังกลบ ค่าใช้จ่ายในการบูรณะที่ดินที่เสื่อมสภาพ ตามข้อบังคับของกฎหมาย ซึ่งกิจการมีภาระที่ต้องจ่าย แต่ไม่ทราบว่าเป็น มูลค่าเท่าไร

2. ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะไม่แน่นอน (CONTINGENT COSTS) หมายถึง ต้นทุน สิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากกิจการไม่อาจคาดคะเนได้ว่า ผลการปฏิบัติงานของ กิจการจะกระทบต่อลูกค้า หรือพนักงานตลอดจนชุมชนในอนาคต จึงมีผลทำให้กิจการทำการประมาณต้นทุนที่อาจจะเกิดขึ้น ในอนาคตไว้ล่วงหน้า โดยสำรองไว้เป็นรายการหนี้สิน ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับประมาณการชดใช้ค่าเสียหาย เกี่ยวกับการแพร่กระจายของสารพิษ แม่น้ำลำคลอง ประมาณการค่าใช้จ่ายชดใช้ความเสียหายต่อผู้บริโภค และผู้ที่เกี่ยวข้อง ประมาณการเกี่ยวกับค่าปรับหรือ ค่าธรรมเนียม อันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

3. ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ (IMAGE AND RELATIONSHIP COSTS) หมายถึงต้นทุนที่กิจการจ่ายไปเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ด้านสิ่งแวดล้อม แก่สาธารณะ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบที่ยั่งยืน (SUSTAINABILITY) เช่น ค่าประชาสัมพันธ์นุรักษ์สิ่งแวดล้อมของกิจการ ค่าใช้จ่ายสนับสนุน โครงการวิจัยมลภาวะ หรือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของ ชุมชนและท้องถิ่น เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ การจ่ายลงทุนจะมีมูลค่าที่ชัดเจน แต่เป็นการยากที่จะประมาณประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4. ต้นทุนในลักษณะเดิม (CONVENTIONAL COST) ได้แก่ ต้นทุนค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง ค่าสาธารณูปโภค ต้นทุนที่ลงทุนในสินทรัพย์ประเภททุน

จากการจำแนกต้นทุนดังกล่าวข้างต้น พบว่าต้นทุนที่จ่ายไปในกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม หรือเป็นรายการต้นทุนที่เกิดขึ้นตามข้อบังคับของกฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จะนำไปคิดต้นทุน สิ่งแวดล้อมได้โดยตรง แต่มีต้นทุนบางต้นทุน ที่มีลักษณะคลุมเครือ เช่น ต้นทุนเกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องจักร ต้นทุนค่าเบิกใช้วัตถุดิบในแต่ละงวด ซึ่งจะถือว่าเป็น ต้นทุนสิ่งแวดล้อมหรือไม่ต้องดูต้นทุนนั้นว่าเพิ่มขึ้น หรือลดลง เนื่องมาจากการบริหาร สิ่งแวดล้อมหรือไม่ คือ ถ้ากิจการประยุกต์เทคโนโลยีที่สะอาด ก็ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องจักร หรือลดจำนวนการใช้วัตถุดิบ ลดการ แพร่กระจายมลภาวะ ก็ถือ

ว่าต้นทุนดังกล่าว ก็ควรนำมาพิจารณาเป็นต้นทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึง การใช้เทคโนโลยีที่สะอาด เป็นการลดต้นทุนโดย (ผู้จัดการรายวัน, 2546)

1. ขั้นตอนการจัดทำนโยบายสิ่งแวดล้อม เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขอความเห็นจากผู้บริหาร โดยเฉพาะองค์กรที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารที่เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการระบุอย่างชัดเจนว่าจะนำเอาเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ในขบวนการผลิต ตลอดจนพิจารณาถึงผลิตภัณฑ์หรือธุรกิจของบริษัทที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2. การประเมินโอกาสเทคโนโลยีสะอาดเบื้องต้น เริ่มจากการหาแผนผังขั้นตอนขบวนการผลิต เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ มวล และพลังงานที่เข้า – ออก โดยได้ข้อมูลมาจาก 2 แหล่ง โดย รวบรวมข้อมูลเอกสาร ที่มีอยู่แล้วในโรงงาน และสรุปเป็นแผนผังขบวนการผลิตโดยพิจารณาว่า INPUT, OUTPUT และ WASTE โดยพิจารณาว่าจุดใดที่มีการสูญเสีย

3. การประเมินโอกาสโดยละเอียด โดยพิจารณาปริมาณของเสีย และความสมดุลที่เกิดขึ้นในแต่ละขบวนการผลิต

4. การศึกษาความเป็นไปได้ นำทางเลือกมาทำการแยกเป็นกลุ่ม

5. การลงมือปฏิบัติ โดยการเขียนแผนการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลและทราบว่าปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดจนแนวทางในการแก้ไข

สุดท้าย คือ การติดตามผลงาน โดยเน้น 3 ประเด็น คือ

- การเปลี่ยนแปลงปริมาณของเสีย
- การเปลี่ยนแปลงวัตถุดิบ น้ำ พลังงาน
- การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

เทคนิคในการวิเคราะห์ต้นทุนสิ่งแวดล้อม

1. การปันส่วนต้นทุน (COST ALLOCATION)

KREUZE (1994) ได้กล่าวถึงการปันส่วนต้นทุนว่า คือการปันส่วนค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อนำเสนอเทคนิค การแบ่งตามฐานกิจกรรม และวงจรของต้นทุนเป็นหลักพื้นฐานในการปันส่วนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้กับผลิตภัณฑ์ ในกรณีที่ต้นทุนสิ่งแวดล้อมให้ประโยชน์กับหน่วยงาน หรือใช้ในการผลิตสินค้าจะต้องนำมา

ทำการปันส่วน ให้กับหน่วยงานหรือผลิตภัณฑ์ เช่น ในเรื่องการปันส่วนต้นทุนของเครื่องบำบัดน้ำเสีย การปันส่วนต้นทุนที่ประหยัดได้ ในโครงการ RECYCLE

2.การคิดต้นทุนตามฐานกิจกรรม (ACTIVITY BASED COSTING)

NEWELL (1994) ได้กล่าวถึงการคิดต้นทุนตามฐานกิจกรรม โดยกล่าวถึงการปันส่วน ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อม ให้กับผลิตภัณฑ์เพื่อนำเสนอ เทคนิคการแบ่งตามฐานกิจกรรม และการจำแนก ต้นทุนตามฐานกิจกรรม กิจกรรมสามารถตัดออกหรือให้อยู่ในระดับที่ต่ำสุด ในต้นทุนที่มีความสัมพันธ์กับระดับกิจกรรม ที่ไม่ได้เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ วงจรชีวิตของ ต้นทุนตามระบบต้นทุนเดิม ครอบคลุมตลอดช่วงอายุของผลิตภัณฑ์ จากการวิจัยพบว่า ต้นทุนจะถูกปันส่วนให้กับผลิตภัณฑ์บน พื้นฐานของผลิตภัณฑ์แต่ละผลิตภัณฑ์ ตามปริมาณ ของกิจกรรม พื้นฐานการปันส่วนขึ้นอยู่กับตัวหลักกิจกรรม ซึ่งเป็นปริมาณของกิจกรรมในการทำงาน โดยมองว่ากิจกรรมใดเป็นกิจกรรมที่เพิ่มมูลค่า กิจกรรมใดเป็นกิจกรรมที่ไม่เพิ่มมูลค่า โดยการประยุกต์หลักการนี้กับต้นทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ากิจกรรมใด ก่อให้เกิดของเสียและสารพิษ และกิจกรรมใดก่อให้เกิดการประหยัดพลังงาน

นอกจากแบ่งประเภทตามลักษณะของการดำเนินงานแล้ว อาจแบ่งประเภทต้นทุน กิจกรรมโดยจำแนกต้นทุนคุณภาพได้ 4 ประการดังนี้

- ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมป้องกัน ไม่ให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (PREVENTION ACTIVITY COSTS) ได้แก่ ต้นทุนในการออกแบบผลิตภัณฑ์ และ กระบวนการในการผลิต ต้นทุนในระบบควบคุมมลพิษ
- ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก กิจกรรมการประเมินระบบการบริหาร สิ่งแวดล้อม (ASSESSMENT ACTIVITY COSTS) ได้แก่ ต้นทุนในการประเมินกิจกรรมด้าน สิ่งแวดล้อม
- ต้นทุนที่เกิดจากกิจกรรมการควบคุม (CONTROL ACTIVITY COSTS) ได้แก่ ต้นทุนในการควบคุมมลพิษ ต้นทุนในการกำจัดสิ่งปนเปื้อน และของเสียอันตราย ต้นทุน ในการนำเศษวัสดุมาใช้งานใหม่
- ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากความเสียหายทั้งภายในและภายนอก (FAILURE ACTIVITIES COSTS) ได้แก่ ต้นทุนในการชะล้างสิ่งปนเปื้อน ต้นทุนในการ ทำนุบำรุง ที่ดินที่เสื่อมสภาพ

3. การวิเคราะห์และการประเมินโครงการลงทุน (INVESTMENT ANALYSIS AND APPRAISAL) หรือการวิเคราะห์โครงการจ่ายลงทุน (CAPITAL EXPENDITURE ANALYSIS)

คือการที่กิจการต้องจ่ายลงทุนในโครงการต่างๆ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยการกระทำตามข้อบังคับของกฎหมาย หรือการลงทุนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. การประเมินวัฏจักรผลิตภัณฑ์ (LIFE-CYCLE ASSESSMENT)

เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสุด เริ่มตั้งแต่การวิจัยและพัฒนา ออกแบบผลิต ผลิตเป็นสินค้า ขายและส่งมอบพร้อมบริการให้ลูกค้า ซึ่งการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน

- การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ (INVENTORY ANALYSIS) การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการใช้วัตถุดิบหรือวัสดุต่างๆ กระบวนการผลิตสินค้าในรูปแบบต่างๆ ของแข็ง ของเหลว ก๊าซ เช่น ตะกอน ของเสีย สิ่งปนเปื้อน เหม่า ฝุ่นละออง น้ำเน่าเสีย

- การวิเคราะห์ผลกระทบ (IMPACT ANALYSIS) เป็นการวิเคราะห์มูลค่าผลกระทบ

- การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (IMPROVEMENT ANALYSIS) เป็นการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการดำเนินธุรกิจโรงแรม

การดำเนินธุรกิจทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรมในภาวะปัจจุบันธุรกิจต่างให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการดำเนินงานของตนเองมากขึ้น ตลอดจนมีการแข่งขันกันทางธุรกิจเพิ่มมากขึ้นเพื่อสร้างสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ถ้าธุรกิจใดมีความสามารถที่เหนือกว่าคู่แข่งก็เป็นการสร้างความอยู่รอดให้กับกิจการ รวมทั้งการดำเนินธุรกิจในภาวะปัจจุบันธุรกิจต้องมีการติดต่อกับสังคมโลกเพิ่มมากขึ้น ผลิตภัณฑ์และบริการหลายประเภทเน้นการผลิตและให้บริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ในการดำเนินธุรกิจโรงแรม เมื่อพิจารณาการดำเนินงานแล้ว ความพอใจของลูกค้า นั้นขึ้นอยู่กับบริการ หรือการมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน โดยธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่จะเน้นการให้บริการห้องพัก ห้องจัดเลี้ยง ห้องประชุม และบริการอื่น ๆ จะพบว่าใน

ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานมีลักษณะการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ การให้บริการห้องพัก ซึ่งต้องใช้พลังงานไฟฟ้า(จาก
เครื่องปรับอากาศ เครื่องทำน้ำอุ่น ระบบแสงสว่าง) ทรัพยากรน้ำ การซักล้างทำความสะอาด
กระดาษชำระและวัสดุสิ้นเปลืองอื่น ๆ เป็นจำนวนมากในทุกวันที่มีการให้บริการ การ
ให้บริการห้องจัดเลี้ยง ห้องประชุม การให้บริการห้องอาหาร ปัญหาสิ่งแวดล้อมและปัญหา
การใช้ทรัพยากรที่เกิดขึ้นทุกวัน นอกเหนือจากข้างต้น ก็ได้แก่ ปัญหาขยะ ของเสีย การใช้
สารเคมีในการซักล้าง และบางโรงแรมก็มีปัญหาเสียงรบกวนจากการให้บริการห้องดนตรี ดิส
โก้เทค ที่จะส่งเสียงรบกวนต่อบุคคลที่อาศัยอยู่ข้างเคียง โรงแรม ซึ่งหลายโรงแรมในขณะนี้ได้มี
มาตรการหรือวิธีการที่จะป้องกันปัญหาดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นการจ่ายลงทุนในโครงการต่างๆ
เพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบ เช่น การสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย การก่อสร้างกำแพงเพื่อ
ป้องกันเสียงรบกวน การลดปริมาณขยะโดยให้มีการนำมาใช้ใหม่ การนำเศษอาหารในแต่ละ
วันมาทำปุ๋ยชีวภาพ การรณรงค์การไม่ตัดไม้ทำลายป่าบริเวณ โรงแรม การประชาสัมพันธ์ให้
ลูกค้าช่วยกันประหยัดน้ำ วัสดุสิ้นเปลือง กระดาษชำระ ทุกครั้งที่ใช้ มีการให้ลูกค้าแจ้งการไม่
เปลี่ยนผ้าขนหนูทุกวัน เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุนการทำความสะอาดที่ต้องใช้สารเคมีและน้ำ
จำนวนมาก ซึ่งการที่โรงแรมมีการกระทำดังกล่าวเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม
ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนั้นยังเป็นการบัญชีสิ่งแวดล้อม โดยที่ธุรกิจไม่อาจทราบได้ว่าสิ่งที่
ตัวเองได้ทำไปเป็นการบัญชีสิ่งแวดล้อมที่หลบซ่อนอยู่

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม กรณีศึกษาเขต อำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงแรมในเขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยทำการศึกษาเฉพาะโรงแรมที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจโดยระบุนขนาดจำนวนห้องพักที่มากกว่า 80 ห้อง เป็นเกณฑ์ในการจัดขนาดของโรงแรม จำนวนทั้งสิ้น 47 แห่ง แบ่งเป็นในอำเภอเมือง จำนวน 8 แห่ง และ ในอำเภอหาดใหญ่ จำนวน 39 แห่ง โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม ได้จัดทำจากการสำรวจเพื่อหาข้อมูลทั้งจากทฤษฎี บทความ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามที่ให้ผู้สอบถามแสดงความคิดเห็น แบ่งเป็น 5 ตอน คือ

- 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการ

ดำเนินธุรกิจ

5) ปัญหาอุปสรรคในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม

กระบวนการในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

ผู้วิจัยได้จัดทำ แบบสอบถาม ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ประกอบในการวิจัยโดยแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นได้ใช้ถามกับผู้บริหาร หัวหน้างาน และนักบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินงานตลอดจนการบัญชีสิ่งแวดล้อมโดยในแบบสอบถามได้อธิบายถึงบัญชีสิ่งแวดล้อมตลอดจนรายละเอียดต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามได้ดียิ่งขึ้น

เมื่อได้แบบสอบถามคืนจากโรงแรม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทุกชุด และนำมาลงรหัส ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย

เมื่อได้ข้อมูลจากการประมวลผล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัยและจัดทำข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม กรณีศึกษา เขตอำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบคำอธิบายและการบรรยายตามที่ได้วิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะบรรยายเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละจำแนกตามลักษณะของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทางประชากร	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	7	14.9
- หญิง	40	85.1
Total	47	100.0
อายุ		

- ไม่เกิน 30 ปี	12	25.5
- 30-40 ปี	22	46.8
- 41-50 ปี	9	19.1
- มากกว่า 50 ปี	4	8.5
Total	47	100.0
การศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	27.7
- ปริญญาตรี	30	63.8
- ปริญญาโทหรือสูงกว่า	4	8.5
Total	47	100.0
ประสบการณ์		
- น้อยกว่า 1 ปี	4	8.5
- 1-3 ปี	7	14.9
- มากกว่า 3 ปี	36	76.6
Total	47	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า

- เพศ ชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 เพศหญิงจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 89.1
- อายุไม่เกิน 30 ปีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 อายุ 30-40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 อายุ 41-50 ปีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5
- การศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 ปริญญาตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 ปริญญาโทหรือสูงกว่าจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5
- ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 1-3 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 มากกว่า 3 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 76.6

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (mean) ใช้เกณฑ์ดังนี้ (Best, 1977:160)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 -1.49	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด
1.50-2.49	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
2.50-3.49	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
3.50-4.49	มีความคิดเห็นในระดับมาก
4.50-5.00	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม	Mean N = 47	Std.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ธุรกิจโรงแรมเกี่ยวข้องกับมลภาวะทางน้ำ	2.6170	1.17127	ปานกลาง
2. ธุรกิจโรงแรมเกี่ยวข้องกับมลภาวะทางอากาศ	2.4894	1.10084	น้อย
3. ธุรกิจโรงแรมเกี่ยวข้องกับมลภาวะทางดิน	2.3191	1.16295	น้อย
4. ธุรกิจโรงแรมเกี่ยวข้องกับมลภาวะทางเสียง	2.2340	.98274	น้อย
5. ธุรกิจโรงแรมก่อให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรธรรมชาติ	2.7021	1.26688	ปานกลาง
6. ปัจจุบันธุรกิจโรงแรมให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	3.6957	1.19014	มาก
7. การอ่านบทความเกี่ยวกับบัญชีสิ่งแวดล้อม	3.0213	1.09325	ปานกลาง
8. การเห็นด้วยกับให้ผู้ที่ดำเนินธุรกิจรับผิดชอบจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	3.1277	1.15377	ปานกลาง
9. ธุรกิจเคยได้รับความช่วยเหลือการจัดการสิ่งแวดล้อมจากภาครัฐ	2.6809	1.18149	ปานกลาง
รวม	2.765244	1.144814	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่ 2.765244 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจุบันธุรกิจของโรงแรมเริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น และผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับน้อย คือ ธุรกิจโรงแรมเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยมีผลกระทบด้านลบต่อสังคมและชุมชนในเรื่องมลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางดิน และมลภาวะทางเสียง นอกเหนือจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมในการทำธุรกิจ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อม	Mean N = 47	Std.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ธุรกิจโรงแรมเป็นส่วนหนึ่งของการทำลายสภาพแวดล้อม	2.5745	1.22908	ปานกลาง
2. ธุรกิจโรงแรมส่งผลกระทบต่อมลภาวะทางน้ำ	2.6170	1.07447	ปานกลาง
3. ธุรกิจโรงแรมส่งผลกระทบต่อมลภาวะทางอากาศ	2.5106	1.17718	ปานกลาง
4. ธุรกิจโรงแรมก่อให้เกิดปัญหาขยะ	3.0000	.95553	ปานกลาง
5. ธุรกิจโรงแรมมีปัญหาการรั่วไหลของวัตถุสารเคมี	2.2553	1.15096	น้อย
6. ธุรกิจโรงแรมมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติสิ้นเปลือง	2.6170	1.26066	ปานกลาง
7. ธุรกิจโรงแรมมีการใช้พลังงานไม่มีประสิทธิภาพ	2.8511	1.08305	ปานกลาง
8. โรงแรมมีมาตรการเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม	3.4468	1.11917	ปานกลาง
9. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมควรบรรจุในหลักสูตร	3.9149	.95165	มาก
10. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมควรประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานภาครัฐ	4.1064	1.00508	มาก
11. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมควรประชาสัมพันธ์โดยองค์กรเอกชน	4.0213	1.01058	มาก
12. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมควรประชาสัมพันธ์โดยสภาวิชาชีพบัญชี	3.7872	.95408	มาก
13. บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อลูกค้า	3.6809	1.00231	มาก
14. บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการทำตามกฎหมาย	3.7021	.97613	มาก

15. บัญชีสิ่งแวดลอมช่วยในการปรับปรุงกระบวนการให้บริการและการทำงานให้ดีขึ้น	3.7447	.87148	มาก
16. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดลอมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกิจการอื่น	3.8298	.86776	มาก
17. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดลอมเป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบส่งเสริมสิ่งแวดลอม	3.6809	.83683	มาก
18. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดลอมเพื่อผู้บริโภคจะได้จำแนกผู้ประกอบการที่ดีได้	3.6170	.94531	มาก
19. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดลอมเพื่อประโยชน์ต่อคู่ค้าในการเลือกทำธุรกิจด้วย	3.5957	.79836	ปานกลาง
20. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดลอมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนรอบข้าง	3.7660	1.08773	มาก
21. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่าบำบัดน้ำเสีย	3.1702	1.10962	ปานกลาง
22. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่ากำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล	3.5532	.97375	มาก
23. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่าน้ำ ค่าไฟ	3.6596	1.02738	มาก
24. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่าปรับปรุงคุณภาพอากาศ	3.2553	1.16969	ปานกลาง
25. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่าลดมลภาวะทางเสียง	2.8511	1.14168	ปานกลาง
26. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่าธรรมเนียมสิ่งแวดลอม	2.8511	1.10294	ปานกลาง
27. ธุรกิจโรงแรมมีการจ่ายเงินชดเชยจากมลภาวะที่ก่อ	2.4894	1.28321	น้อย
28. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ	2.6383	1.15015	ปานกลาง
29. โรงแรมมีหนี้สินด้านสิ่งแวดลอมที่คาดว่าจะเกิดและเกิดขึ้นขณะนี้	2.4894	1.01879	น้อย
30. สาเหตุของหนี้สินสิ่งแวดลอม คือการไม่ทำตามมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดลอม	2.4468	1.05930	น้อย
รวม	3.22412	1.046464	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดลอมกับการทำธุรกิจ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยที่ 3.22412 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 14 ข้อ คือ

1. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมครบวงจรในหลักสูตร
2. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมครบวงจรประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานภาครัฐ
3. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมครบวงจรประชาสัมพันธ์โดยองค์กรเอกชน
4. การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมครบวงจรประชาสัมพันธ์โดยสภาวิชาชีพ
5. บัญชีบัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อลูกค้า
6. บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการทำตามกฎหมาย
7. บัญชีสิ่งแวดล้อมช่วยในการปรับปรุงกระบวนการให้บริการและการทำงานให้ดีขึ้น
8. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกิจการอื่น
9. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบส่งเสริมสิ่งแวดล้อม
10. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อผู้บริโภคจะได้จำแนกผู้ประกอบการที่ดีได้
11. การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนรอบข้าง
12. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่ากำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล
13. ธุรกิจโรงแรมมีต้นทุนค่าน้ำ ค่าไฟ

และผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ข้อ คือ

1. การดำเนินงานของโรงแรมส่งผลกระทบต่อปัญหาการรั่วไหลของวัตถุ

สารเคมี

2. โรงแรมมีต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมค่าธรรมเนียม หรือค่าปรับต่าง ๆ เกี่ยวกับ

กฎหมายสิ่งแวดล้อม

3. ขณะนี้โรงแรมมีหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมและเกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นใน

อนาคต

4. สาเหตุของหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจากรูกรักโรงแรมไม่มีมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นอกเหนือจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้	Mean N = 47	Std.	ระดับ ความเป็นไปได้
1. ความเป็นไปได้ที่โรงแรมจะนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้	3.1489	.95505	ปานกลาง
2. แม้โรงแรมอื่นไม่สนใจแต่กิจการเต็มใจนำมาใช้	3.3191	.75488	ปานกลาง
3. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการประเมินผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม	3.1277	.76944	ปานกลาง
4. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	3.2340	.81328	ปานกลาง
5. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการออกแบบระบบงานเพื่อสนับสนุนการบันทึกข้อมูล	3.1489	.93201	ปานกลาง
6. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการอบรมพนักงานให้เข้าใจความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อม	3.2979	.90686	ปานกลาง
7. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการประมาณการหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม	2.8723	1.01332	ปานกลาง
8. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการจัดทำรายงานและเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	3.0638	.89453	ปานกลาง
9. หากนำมาใช้กิจการจะมีปัญหาการระบุรายการใดเป็นต้นทุนหรือหนี้สิน	3.1064	.96084	ปานกลาง
10. หากนำมาใช้จะทำให้โรงแรมได้รับข้อมูลที่ช่วยด้านการแข่งขันและการยอมรับ	3.1277	.87519	ปานกลาง

11. การนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้โดยมีกฎเกณฑ์มาบังคับแทนการใช้แบบสมัครใจ	3.1489	.90838	ปานกลาง
12. การนำมาใช้จะทำให้ธุรกิจมีต้นทุนสูงขึ้น	3.2128	1.08219	ปานกลาง
13. หากมีการเผยแพร่ความรู้ จะนำมาใช้มากขึ้น	3.4468	.82905	ปานกลาง
14. หากภาครัฐสนับสนุนกิจการยินดีนำมาใช้	3.4681	.95214	ปานกลาง
15. ยินดีนำมาใช้ด้วยการสำนึกอนุรักษสิ่งแวดล้อม	3.5532	.92803	มาก
16. การทำธุรกิจที่ยั่งยืนควรคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อม	3.7872	.97660	มาก
17. ต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีในการเตรียมพร้อมเพื่อนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้	3.3830	.96804	ปานกลาง
18. ผู้ที่มีส่วนสำคัญสุดในการนำมาใช้ให้ประสบความสำเร็จคือผู้บริหารระดับสูงที่ให้ความสำคัญ	3.4681	1.10042	ปานกลาง
19. ผู้ที่มีส่วนสำคัญสุดในการนำมาใช้ให้ประสบความสำเร็จคือพนักงานบัญชีที่มีความรู้ด้านนี้	3.3404	.91549	ปานกลาง
20. ผู้ที่มีส่วนสำคัญสุดในการนำมาใช้ให้ประสบความสำเร็จคือพนักงานในองค์กรที่มีจิตสำนึกดี	3.4468	1.13843	ปานกลาง
21. ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้นำแนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้คือผู้บริหารระดับสูง	3.5957	1.03545	มาก
22. ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้นำแนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้คือองค์กรภายนอก เช่น สมาคมโรงแรมไทย	3.5106	1.15857	มาก
23. ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้นำแนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้คือกลุ่มผู้บริโภคที่ต่อต้านการไม่รักษาสิ่งแวดล้อม	3.4894	1.06061	ปานกลาง
24. ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้นำแนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้คือสภาวิชาชีพบัญชี	3.4468	.99583	ปานกลาง
25. ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้นำแนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้คือหน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม	3.7021	1.10168	มาก
รวม	3.337864	0.961052	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ในภาพรวม อยู่ในระดับ ค่าเฉลี่ยที่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 5 ข้อ คือ

1. ธุรกิจมีความเต็มใจในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ ด้วยมีความสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. การทำธุรกิจที่ยั่งยืน ควรทำควบคู่กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
3. ผู้บริหารระดับสูงของกิจการมีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ
4. องค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมโรงแรมไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ
5. หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม มีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ

นอกเหนือจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ตารางที่ 5 แสดงความแตกต่างของเพศกับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	N	Mean	Std.	t	Sig.
ชาย	7	20.1429	2.91137	-2.783	.008*
หญิง	40	25.9737	5.36499		

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยเพศหญิงมีความรู้มากกว่าที่ค่าเฉลี่ย 25.9737

ตารางที่ 6 แสดงความแตกต่างของเพศกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ

เพศ	N	Mean	Std.	t	Sig.
ชาย	7	83.4286	7.97615	-2.6541	.011*
หญิง	40	99.6154	15.75239		

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นมากกว่าที่ค่าเฉลี่ย 99.6145

ตารางที่ 7 แสดงความแตกต่างของเพศกับความเป็นไปได้ของการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

เพศ	N	Mean	Std.	t	Sig.
ชาย	7	82.5714	15.20808	-.158	.875
หญิง	40	83.6923	17.57713		

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 8 แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	294.203	3	98.068	3.931	.015*
Within Group	1047.710	42	24.945		
Total	1341.913	45			

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
(I) V2	(J) V2				Lower Bound	Upper Bound
1.00	2.00	-2.2262	1.80739	.680	-7.4898	3.0374
	3.00	2.3611	2.20239	.766	-4.0528	8.7750
	4.00	5.9167	2.88360	.255	-2.4811	14.3144
2.00	1.00	2.2262	1.80739	.680	-3.0374	7.4898
	3.00	4.5873	1.98987	.167	-1.2077	10.3823
	4.00	8.1429*	2.72475	.042	.2077	16.0780
3.00	1.00	-2.3611	2.20239	.766	-8.7750	4.0528
	2.00	-4.5873	1.98987	.167	-10.3823	1.2077
	4.00	3.5556	3.00135	.706	-5.1851	12.2962
4.00	1.00	-5.9167	2.88360	.255	-14.3144	2.4811
	2.00	-8.1429	2.72475	.042	-16.0780	-.2077
	3.00	-3.5556	3.00135	.706	-12.2962	5.1851

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe) ผลปรากฏว่า กลุ่มอายุ 30-40 ปี ต่างจากกลุ่มอายุ มากกว่า 50 ปี

ตารางที่ 9 แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	3304.947	3	1101.649	5.600	.002*
Within Group	8458.457	43	196.708		
Total	11763.404	46			

		Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
(I) V2	(J) V2				Lower Bound	Upper Bound
1.00	2.00	-4.6591	5.03325	.836	-19.3031	9.9849
	3.00	15.8611	6.18456	.103	-2.1326	33.8548
	4.00	13.7500	8.09750	.420	-9.8092	37.3092
2.00	1.00	4.6591	5.03325	.836	-9.9849	19.3031
	3.00	20.5202*	5.54957	.007	4.3740	36.6664
	4.00	18.4091	7.62354	.137	-3.7712	40.5894
3.00	1.00	-15.8611	6.18456	.103	-33.8548	2.1326
	2.00	-20.5202*	5.54957	.007	-36.6664	-4.3740
	4.00	-2.1111	8.42814	.996	-26.6323	22.4101
4.00	1.00	-13.7500	8.09750	.420	-37.3092	9.8092
	2.00	-18.4091	7.62354	.137	-40.5894	3.7712
	3.00	2.1111	8.42814	.996	-22.4101	26.6323

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีเซฟเฟ (Scheffe) ผลปรากฏว่า กลุ่มอายุ 30-40 ปี ต่างจากกลุ่มอายุ 41-50 ปี

ตารางที่ 10 แสดงความแตกต่างของช่วงอายุกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	2250.587	3	750.196	2.960	.043*
Within Group	10897.030	43	253.419		
Total	13147.617	46			

	(I) V2	(J) V2	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
	1.00	2.00	-5.3939	5.71291	.827	-22.0153	11.2275
		3.00	13.3333	7.01968	.320	-7.0901	33.7567
		4.00	-1.6667	9.19093	.998	-28.4072	25.0738
	2.00	1.00	5.3939	5.71291	.827	-11.2275	22.0153
		3.00	18.7273*	6.29895	.043	.4008	37.0537
		4.00	3.7273	8.65297	.980	-21.4481	28.9026
	3.00	1.00	-13.3333	7.01968	.320	-33.7567	7.0901
		2.00	-18.7273*	6.29895	.043	-37.0537	-4.008
		4.00	-15.0000	9.56622	.490	-42.8324	12.8324
	4.00	1.00	1.6667	9.19093	.998	-25.0738	28.4072
		2.00	-3.7273	8.65297	.980	-28.9026	21.4481
		3.00	15.0000	9.56622	.490	-12.8324	42.8324

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นในความเป็นไปได้ในเรื่องการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จึงทำการเปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe) ผลปรากฏว่า กลุ่มอายุ 30-40 ปี ต่างจากกลุ่มอายุ 41-50 ปี

ตารางที่ 11 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	36.639	2	18.319	.603	.551
Within Group	1305.274	43	30.355		
Total	1341.913	45			

จากตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีข้อมูลทั่วไปด้าน
สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับความคิดเห็นเรื่องความสำคัญของ
บัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	574.115	2	287.057	1.129	.333
Within Group	11189.290	44	254.302		
Total	11763.404	46			

จากตารางที่ 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็น
เรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงความแตกต่างของระดับการศึกษากับความเป็นไปของการนำบัญชี
สิ่งแวดล้อมไปใช้

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	646.270	2	323.135	1.137	.330
Within Group	12501.347	44	284.122		
Total	13147.617	46			

จากตารางที่ 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความ
คิดเห็นเรื่องความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ไม่แตกต่าง
กัน

ตารางที่ 14 แสดงความแตกต่างของตำแหน่งงานกับข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	97.449	2	48.724	1.684	.198
Within Group	1244.464	43	28.941		
Total	1341.913	45			

จากตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 แสดงความแตกต่างของตำแหน่งงานกับความคิดเห็นเรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	978.992	2	489.496	1.997	.148
Within Group	10784.413	44	245.100		
Total	11763.404	46			

จากตารางที่ 15 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นเรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงความแตกต่างของตำแหน่งงานกับความเป็นไปของการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

	SS	df	MS	F	Sig.
Between Group	1064.847	2	532.424	1.939	.156
Within Group	12082.770	44	274.608		
Total	13147.617	46			

จากตารางที่ 16 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นเรื่อง
ความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะบรรยายเกี่ยวกับความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในธุรกิจโรงแรม
กรณีศึกษาเขต อำเภอเมือง และอำเภอหาคใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้ตอบแบบสอบถามได้มี
ข้อเสนอแนะปัญหาอุปสรรคในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม โดย
เรียงลำดับตามจำนวนที่ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้ดังนี้

1. ต้นทุนในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้
2. การขาดความรู้ หรือความยากในการทำความเข้าใจในการต้องจัดทำ
3. กิจการยังไม่เห็นถึงความจำเป็นในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้
4. การไม่สามารถระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะรับรู้เป็นต้นทุนหรือหนี้สินด้าน
สิ่งแวดล้อม
5. ผู้บริหาร ไม่ให้การสนับสนุน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. กิจการคิดว่าปัญหาที่กิจการไม่สามารถนำมาใช้ได้ขณะนี้คือ กิจการมี
ภาระค่าใช้จ่ายสูงอยู่แล้ว หากต้องปฏิบัติตามจะทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น
2. ปัญหาของการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ อยู่ที่การตระหนัก หรือจิตใต้สำนึก
ของผู้ประกอบการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจ
โรงแรม กรณีศึกษาเขต อำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. เพื่อศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม ในเขต อำเภอเมือง และ อำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา
2. เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ในเขต อำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา ตระหนักถึงต้นทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมี 47 คนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.1 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปีมากที่สุด รองลงมาคือ มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.8 มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ มากกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.6

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน มีระดับความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ในเรื่องปัจจุบันธุรกิจโรงแรมเริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น และผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระดับน้อยในเรื่องธุรกิจโรงแรมก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อมลภาวะทางอากาศ ทางดิน และทางเสียง และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน จะมีความรู้ทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมต่างกัน โดยเพศหญิงมีความรู้มากกว่าซึ่งผู้วิจัยคาดว่าเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงมากกว่าเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างกัน โดยกลุ่มอายุระหว่าง 30-40 ปี จะมีความรู้ความต่างกับกลุ่มอายุ มากกว่า 50 ปี ซึ่งอาจเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 -40 ปีและพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งงานที่ต่างกันจะมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากในเรื่องดังต่อไปนี้ การเผยแพร่แนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อมควรบรรจุในหลักสูตร, ประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานภาครัฐ, ประชาสัมพันธ์โดยองค์กรเอกชน, ประชาสัมพันธ์โดยสภาวิชาชีพ, บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อลูกค้า, เป็นการทำตามกฎหมาย, บัญชีสิ่งแวดล้อมช่วยในการปรับปรุงกระบวนการให้บริการและการทำงานให้ดีขึ้น, การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเป็นแบบอย่างที่ดีต่อกิจการอื่น, เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบส่งเสริมสิ่งแวดล้อม, จะช่วยผู้บริโภคจำแนกผู้ประกอบการที่ดีได้, การประยุกต์ใช้บัญชีสิ่งแวดล้อมเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนรอบข้าง, การทำธุรกิจโรงแรมโดยทั่วไปมีต้นทุนค่ากำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล, ต้นทุนค่าน้ำ ค่าไฟ และมีความคิดเห็นในระดับน้อย ในเรื่องดังต่อไปนี้ การดำเนินงานของโรงแรมส่งผลกระทบต่อด้านปัญหาการรั่วไหลของวัตถุสารเคมี, ปัจจุบันโรงแรมมีต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมค่าธรรมเนียม หรือค่าปรับต่าง ๆ เกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม, ขณะนี้โรงแรมมีหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมและเกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และ สาเหตุของหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจากธุรกิจโรงแรมไม่มีมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจต่างกัน โดยเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นมากกว่า ซึ่งเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจต่างกัน โดยกลุ่มอายุระหว่าง 30-40 ปี จะมีความคิดเห็นต่างกับกลุ่มอายุ 41-50 ปี ซึ่งอาจเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งงานที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นในเรื่องความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ธุรกิจมีความเต็มใจในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ ด้วยมีความสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. การทำธุรกิจที่ยั่งยืน ควรทำควบคู่กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
3. ผู้บริหารระดับสูงของกิจการมีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ
4. องค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมโรงแรมไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ
5. หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม มีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ

และจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในเรื่องการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน โดยกลุ่มอายุ 30 -40 ปี จะมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ต่างกับกลุ่มอายุ 41-50 ปี ซึ่งเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีกลุ่มอายุ 30-40 ปี และพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งงานที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นในเรื่องความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 47 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมถึงปัญหาในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม โดยประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุด คือ ในเรื่องของต้นทุนในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ และที่เป็นปัญหาในระดับน้อยที่สุดคือ การที่ผู้บริหารจะไม่ให้การสนับสนุน

และมีปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น กิจการคิดว่าปัญหาที่กิจการไม่สามารถนำมาใช้ได้ขณะนี้คือ กิจการมีภาระค่าใช้จ่ายสูงอยู่แล้ว หากต้องปฏิบัติตามจะทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายมากขึ้น และปัญหาของการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ อยู่ที่การตระหนัก หรือจิตใต้สำนึกของผู้ประกอบการ

สรุป

จากการวิจัย เรื่อง ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจ โรงแรม กรณีศึกษาเขต อำเภอเมือง และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ ทั้งเพศหญิงและชาย ไม่ว่าจะมึระดับการศึกษาใด หรือมีตำแหน่งงานใด ในเบื้องต้น มีความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ และมีความ ตระหนักถึงต้นทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ แต่มีปัญหามากมาย คำนาคต้องนำไปใช้ โดยเฉพาะปัญหาด้านของต้นทุนที่ต้องรับภาระเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อศึกษาถึงผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ และเสนอแนะดังนี้

1. ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่ มีการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแล้ว แต่ไม่มีความรู้เรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อม จึงคิดว่าหากต้องนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ ต้องรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้น
2. ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงการต้องรับผิดชอบต่อสังคม ในเรื่องของการปกป้องรักษา สิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐหรือภาคเอกชน
3. ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งตอบแบบสอบถาม บางแห่งไม่มีความเข้าใจในเรื่องของ สิ่งแวดล้อมกับการดำเนินธุรกิจ ทำให้ในการตอบแบบสอบถาม ธุรกิจจะไม่เห็นถึงผลกระทบที่ ธุรกิจเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้น
4. ในการวิจัยครั้งนี้ ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยไม่สามารถอธิบายทุกเรื่องในแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจได้ ผู้ตอบแบบสอบถามจึงไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้ เนื่องจากยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของบัญชีสิ่งแวดล้อม
5. หากต้องการนำวิจัยนี้ไปใช้ต่อ วิจัยนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของผู้ตอบแบบสอบถามที่ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อม หากต้องการศึกษาเรื่องนี้ต่อ ควรให้ความรู้เรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมแก่กลุ่มตัวอย่างก่อน เพื่อให้คำตอบงานวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง : การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ในธุรกิจโรงแรม
กรณีศึกษาเขต อ.เมือง และ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ข้อชี้แจง

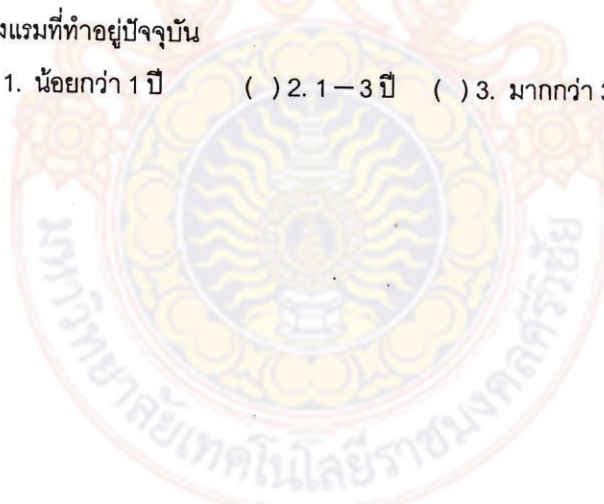
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการค้นคว้างานวิจัยถึงความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในธุรกิจโรงแรม กรณีศึกษา อำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แบบสอบถามนี้จะถูกเก็บเป็นความลับและจะใช้ประโยชน์เฉพาะเพื่อการค้นคว้าเท่านั้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 5 ตอน รวม 8 หน้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหน้าข้อที่ถูกต้อง

- 1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
- 2. อายุ () 1. ไม่เกิน 30 ปี () 2. 30 -40 ปี
() 3. 41-50 ปี () 4. มากกว่า 50 ปี
- 3. การศึกษาสูงสุด () 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี () 3. ปริญญาโทหรือสูงกว่า
- 4. ตำแหน่งหรืองานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน (โปรดระบุ)
.....
- 5. ประสบการณ์การทำงานในโรงแรมที่ทำอยู่ปัจจุบัน
() 1. น้อยกว่า 1 ปี () 2. 1-3 ปี () 3. มากกว่า 3 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

- 5 หมายถึง ระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับ น้อยที่สุด

ข้อมูลทั่วไปด้านสิ่งแวดล้อม	น้ำหนักคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าธุรกิจโรงแรมเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยมีผลกระทบต่อด้านลบต่อสังคมหรือชุมชนในเรื่องต่อไปนี้ ระดับใด					
1.1 มลภาวะทางน้ำ					
1.2 มลภาวะทางอากาศ					
1.3 มลภาวะทางดิน					
1.4 มลภาวะทางเสียง					
1.5 การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติ					
2. ปัจจุบันธุรกิจของท่านเริ่มให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น					
3. ท่านเคยอ่านบทความหรือข่าวสารวิชาการเกี่ยวกับบัญชีสิ่งแวดล้อมบ่อยระดับใด					
4. การจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยให้ผู้ที่ดำเนินธุรกิจเป็นผู้รับผิดชอบท่านเห็นด้วยระดับใด					
5. ธุรกิจของท่านเคยได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนบ่อยระดับใด					

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบัญชีสิ่งแวดล้อม

ผลจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของประเทศ หลายอุตสาหกรรม ทั้งภาคการผลิตสินค้า และธุรกิจการให้บริการ รวมถึง อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมโรงแรม ได้มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง การเติบโตอย่างต่อเนื่องนี้ ทำให้มีการใช้ทรัพยากร วัตถุดิบ และพลังงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความเสียหายต่อระบบสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมหาศาล โดยเฉพาะในปัจจุบันสังคม รวมทั้งทุกภาครัฐและภาคเอกชนเริ่มมีกระแสของการเรียกร้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้กิจการที่มีส่วนในการสร้างมลภาวะมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อม มาถือปฏิบัติ เป็นเครื่องมือหนึ่งในการแสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม หลาย ๆ ประเทศในยุโรปและอเมริกา มีการศึกษาและเสนอแนวทางเพื่อให้งานนำไปใช้อย่างแพร่หลาย สำหรับประเทศไทยยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่นำมาบังคับใช้เกี่ยวกับ

สิ่งแวดล้อม แต่มีกฎหมายควบคุมทุกกิจการในการต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อม แต่แนวคิดที่จะให้กิจการได้ตระหนักและช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมคู่ไปกับการทำธุรกิจนั้นยังมีไม่แพร่หลาย และยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร

ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาถึงหลักการบัญชีสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแนวทางปฏิบัติทั้งในด้านการบันทึกรายการ การแสดงรายการในงบการเงิน การรายงาน และการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งเผยแพร่แนวคิดในเรื่องการบัญชีสิ่งแวดล้อมให้แก่ธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองและอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาได้ทราบ และตระหนักถึงความสำคัญในการนำไปปฏิบัติใช้ในธุรกิจ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในมุมมองของบุคคลภายนอก

การทำบัญชีสิ่งแวดล้อมนั้นโดยสรุปเหมือนกับการจัดทำบัญชีปกติ แต่ต้องแยกแสดงรายการต้นทุนและหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นไว้ต่างหาก สิ่งที่ทำได้ยากสำหรับบัญชีสิ่งแวดล้อม คือ การที่ต้องพิจารณาว่าเมื่อใดที่ต้องรับรู้รายการ การวัดมูลค่าของต้นทุนและหนี้สินสิ่งแวดล้อมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต การบันทึกและจัดประเภทรายการตลอดจนการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนและหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว

เมื่อกิจการมีการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ สิ่งที่เกิดขึ้นคือ กิจการจะทราบถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งต้นทุนเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องเกิดขึ้น และถ้าหากยังปรากฏอยู่ในงบการเงินของกิจการปีต่อ ๆ ไป จะเป็นการแสดงให้เห็นว่ากิจการไม่ได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม การที่กิจการเห็นต้นทุนเหล่านี้ชัดเจนขึ้นจะนำไปสู่การหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อลดหรือขจัดต้นทุนเหล่านี้ เช่น การปรับปรุงวิธีการดำเนินงานเพื่อลดปริมาณการใช้น้ำ ใช้พลังงาน สารเคมี การลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งในระยะยาวการปรับปรุงดังกล่าวจะทำให้ช่วยลดค่าใช้จ่ายโดยรวมของกิจการได้ เกิดประโยชน์ทั้งต่อกิจการและสังคมแวดล้อม เป็นการทำธุรกิจแบบยั่งยืน

ความหมายคำศัพท์ ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมล้อม หมายถึง สภาพทางกายภาพ ธรรมชาติที่ล้อมรอบซึ่งครอบคลุมถึงอากาศ น้ำ พื้นดิน พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ต่าง ๆ และทรัพยากรสุญสิ้น
2. การบัญชีสิ่งแวดล้อม คือ การบันทึกจำแนกข้อมูลทางการบัญชีของกิจการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากรายการ หรือเหตุการณ์ที่กระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ กิจการ
3. ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อป้องกัน ลด หรือปรับปรุงผลเสียหายที่มีต่อสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกิจการ เช่น ค่าใช้จ่ายในการกำจัดและหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดของเสีย การป้องกันรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพของอากาศ การลดมลภาวะทางเสียง การเลือกใช้วัตถุดิบและการออกแบบกระบวนการผลิต เป็นต้น และยังรวมถึง ค่าธรรมเนียม ค่าปรับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม และเงินที่ต้องจ่ายชดเชยให้แก่บุคคลอื่นที่ได้รับผลกระทบจากมลภาวะของสิ่งแวดล้อม
4. สินทรัพย์ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่กิจการพึงต้องรับรู้เป็นสินทรัพย์ เนื่องจากเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์
5. หนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ภาระผูกพันเกี่ยวกับต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในกิจการและเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้หนี้สิน
6. หนี้สินที่ไม่แน่นอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หมายถึง หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นมากและค่าความเสียหายสามารถประมาณได้อย่างมีเหตุผล เช่น กิจการถูกฟ้องร้องเนื่องจาก

ปล่อยน้ำเสีย ทำให้ประชาชนบริเวณใกล้เคียงเจ็บป่วย หรือสร้างเครื่องกำจัดของเสียไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อมกับการทำธุรกิจ
กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

- 5 หมายถึง ระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับ น้อยที่สุด

ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบัญชีสิ่งแวดล้อม	น้ำหนักคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. เห็นด้วยหรือไม่ว่าปัจจุบันสภาพแวดล้อมถูกทำลายอย่างมาก และธุรกิจโรงแรมเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นต้นเหตุ					
2. การดำเนินงานของโรงแรมส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ด้านดังต่อไปนี้ ในระดับใด					
2.1 มลภาวะทางน้ำ					
2.2 มลภาวะทางอากาศ					
2.3 ปัญหาขยะ					
2.4 ปัญหาการรั่วไหลของวัตถุสารเคมี					
2.5 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลือง					
2.6 การใช้พลังงาน (ไฟฟ้า น้ำมัน น้ำ) อย่างสิ้นเปลือง ไม่มีประสิทธิภาพ					
3. ปัจจุบันโรงแรมของท่านมีการดำเนินการหรือมาตรการเพื่อปกป้องหรือรักษาสภาพแวดล้อม					
4. วิธีเหล่านี้ที่ท่านเห็นด้วยในระดับใดที่จะช่วยในการเผยแพร่แนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมให้ธุรกิจเห็นถึงความสำคัญและนำไปปฏิบัติ					
4.1 บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอน					
4.2 ประชาสัมพันธ์โดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม					
4.3 ประชาสัมพันธ์โดยองค์กรเอกชน เช่น หอการค้า สมาคมอุตสาหกรรม สมาคมโรงแรม					
4.4 ประชาสัมพันธ์โดยสภาวิชาชีพการบัญชี					
5. ท่านคิดว่ากิจการโรงแรมจะได้รับประโยชน์จากบัญชีสิ่งแวดล้อมในข้อต่อไปนี้ในระดับใด					
5.1 สร้างภาพพจน์ที่ดีต่อลูกค้า ทำให้ลูกค้ามีความเชื่อมั่นในกิจการและบริการที่จัดให้					

5.2 สามารถปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมและข้อกำหนดอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง					
5.3 ใช้พิจารณาปรับปรุงกระบวนการให้บริการและการทำงานให้ดีขึ้น ช่วยลดค่าใช้จ่ายโดยรวมของธุรกิจในระยะยาว					
6. ท่านคิดว่าบุคคลภายนอกและสังคมรอบข้างจะได้รับประโยชน์ในข้อต่อไปนี้ในระดับใดจากการที่โรงแรมของท่านประยุกต์ใช้การบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อม					
6.1 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่กิจการอื่นในการประกอบธุรกิจโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม					
6.2 ภาครัฐใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบหรือส่งเสริม ด้านสิ่งแวดล้อม					
6.3 ผู้บริโภคสามารถจำแนกผู้ประกอบการที่ดีได้ง่ายขึ้น					
6.4 คู่ค้าสามารถคัดเลือกกิจการที่รักษาสภาพแวดล้อมในการจะดำเนินธุรกิจด้วยได้ง่ายขึ้น					
6.5 ชุมชนรอบข้างมีความมั่นใจว่าสภาพแวดล้อมจะไม่มีมลภาวะเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจของโรงแรม					
7. ธุรกิจโรงแรมของท่านมีต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมต่อไปนี้ระดับใด					
7.1 ค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสีย					
7.2 ค่ากำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล					
7.3 ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า					
7.4 ค่าใช้จ่ายในการป้องกันรักษาหรือปรับปรุงคุณภาพของอากาศ					
7.5 ค่าใช้จ่ายในการลดมลภาวะทางเสียง					
7.6 ค่าธรรมเนียม หรือค่าปรับต่าง ๆ เกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม					
7.7 เงินชดเชยให้แก่บุคคลอื่นที่ได้รับผลกระทบจากมลภาวะสิ่งแวดล้อม					
7.8 ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดการใช้ทรัพยากร					
8. ขณะนี้โรงแรมมีหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตระดับใด					
9. สาเหตุของหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น คือ ธุรกิจโรงแรมไม่มีมาตรการในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมท่านเห็นด้วยในระดับใด					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่กำหนดให้

- 5 หมายถึง ระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับ น้อยที่สุด

ความเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ	น้ำหนักคะแนน				
	5	4	3	2	1
1. ความเป็นไปได้ที่โรงแรมของท่านจะสามารถนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้					
2. หากโรงแรมอื่น ๆ ไม่ได้ให้ความสนใจกับแนวคิดของบัญชีสิ่งแวดล้อม แต่ทางโรงแรมของท่านมีความเต็มใจที่จะนำมาใช้					
3. หากโรงแรมต้องนำการบัญชีสิ่งแวดล้อมมาปฏิบัติจริง เรื่องเหล่านี้มีความยากในระดับใด					
3.1 การประเมินผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของธุรกิจ					
3.2 การกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติของกิจการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม					
3.3 การออกแบบระบบงานเพื่อสนับสนุนการบันทึกข้อมูลต้นทุนหรือหนี้สินสิ่งแวดล้อม					
3.4 การอบรมพนักงานให้เข้าใจความสำคัญและหลักการแนวคิดบัญชีสิ่งแวดล้อม					
3.5 การประมาณการหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต					
3.6 การจัดทำรายงานและการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมจากการดำเนินงานปกติ					
3.7 การระบุว่ารายการใดของกิจการที่ควรบันทึกเป็นต้นทุนหรือหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม					
4. ถ้าโรงแรมมีการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ จะทำให้โรงแรมได้รับข้อมูลที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถของธุรกิจในการแข่งขันกับโรงแรมอื่น ๆ ได้ และทำให้ธุรกิจได้รับการยอมรับมากขึ้น					
5. เห็นด้วยหรือไม่หากมีการออกกฎเกณฑ์เพื่อบังคับให้ทุกกิจการต้องจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้มากที่สุด แทนการเปิดเผยโดยสมัครใจ					
6. หากโรงแรมนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้จะทำให้มีต้นทุนสูงขึ้น					

7.หากมีการเผยแพร่ความรู้ด้านบัญชีสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จะทำให้ธุรกิจนำมาใช้มากขึ้น					
9. หากภาครัฐในการสนับสนุนกิจการยีนดีนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาถือปฏิบัติ					
10. ธุรกิจมีความเต็มใจในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ ด้วยมีความสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
11. การทำธุรกิจที่ยั่งยืน ควรทำควบคู่กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม					
12. คาดว่าต้องใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ปีในการเตรียมพร้อมให้ธุรกิจโรงแรมนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้					
13.ท่านคิดว่าใครเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่สุดที่จะให้ธุรกิจประสบความสำเร็จในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาถือปฏิบัติใช้ 13.1ผู้บริหารระดับสูงซึ่งเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม					
13.2นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำและนำเสนอรายงานด้านสิ่งแวดล้อม					
13.3พนักงานในองค์กรซึ่งมีจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อม และให้ความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล					
14.ท่านคิดว่าใครหรือหน่วยงานใดที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันให้ธุรกิจมีการนำแนวคิดเรื่องบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในกิจการ 14.1ผู้บริหารระดับสูงของกิจการ					
14.2องค์กรต่าง ๆ เช่น สมาคมโรงแรมไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย					
14.3กลุ่มผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ ที่ต่อต้านการไม่รักษาสิ่งแวดล้อม					
14.4สภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นผู้กำหนดมาตรฐานบัญชี ให้ทำบัญชีสิ่งแวดล้อม					
14.5หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานส่งเสริมสิ่งแวดล้อม ออกกฎหมายกำหนดให้จัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจโรงแรม

1. ท่านคิดว่า ข้อใดเป็นคือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นหากโรงแรมต้องนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ต้นทุนในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้
- การขาดความรู้ หรือความยากในการทำความเข้าใจในการต้องจัดทำ
- ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน
- การไม่สามารถระบุถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะรับรู้เป็นต้นทุนหรือหนี้สินด้านสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมยังไม่เห็นถึงความจำเป็นในการนำบัญชีสิ่งแวดล้อมมาใช้

2. ปัญหาด้านอื่น ๆ (ระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณมากค่ะ
ผู้วิจัย

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการ, (2544) “นโยบายสิ่งแวดล้อมไทยปี 2544 เน้นการมีส่วนร่วมให้ผู้อยู่เป็นผู้
จ่าย.” วารสารวิศวกรรมสาร 54(3) : 88-91
- กองบรรณาธิการ. (2544) “สร้างแรงจูงใจในการลดมลพิษ ผู้เชี่ยวชาญแนะไทยเปิดเผยข้อมูลสู่
สาธารณะ” วารสารวิศวกรรมสาร 54(4) : 101-105
- ขจิต กอบเดช. งานโรงแรมฝ่ายห้องพัก (Room Division) งานแม่บ้านในโรงแรมและสถาบัน
อื่น ๆ. กรุงเทพฯ : บริษัทพรินทิก จำกัด, 2542.
- จิรากรณ์ คชเสนี. มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ดวงมณี โกมารทัต, การบัญชีบริหารสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน, วารสารนักบัญชี.
ฉบับเมษายน-กรกฎาคม 2545.
- นิตยา กมลวันทนิศา และนิสวันต์ พิษณุคำรัง (2546), “ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กับการพัฒนาที่ยั่งยืน” วารสารเศรษฐกิจและสังคม, (พ.ค.-มิ.ย.), หน้า 25-35.
- ประสงค์ แสงพ่ายพ. การบริหารงานโรงแรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2543.
- ปรีชา แดงโรจน์. การบริหารจัดการและปฏิบัติงานโรงแรม ศตวรรษที่ 21 ฉบับผู้บริหาร,
กรุงเทพฯ : บริษัทเอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด , 2549.
- ผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์ (2542). “การบัญชีและการรายงานทางการเงินของต้นทุน
สิ่งแวดล้อมและหนี้สินสิ่งแวดล้อม.” เอกสารประกอบการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ
ครั้งที่ 16 “ปฏิรูปวิชาชีพบัญชีเราพร้อมหรือยัง?” จัดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบ
บัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยร่วมกับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ วันที่
25-26 มิถุนายน 2542, หน้า 279-290.
- พัศตร์วิมล เพียรล้ำเลิศ. 2549. การจัดการสิ่งแวดล้อมโดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์,
สถานะแวดล้อมของเรา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 125-136
- รติพร ราษฎร์, สุภาภัทร กนกพรกุล และอุสุมา เจียมรัตนศิลป์, (2544) โครงการทางธุรกิจ
สำหรับนักศึกษาปริญญาโทประเภทงานวิจัย เรื่อง การประเมินความเป็นไปได้ในการ
นำมาตรฐานการบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ในประเทศไทย. คณะพาณิชยศาสตร์และ
การบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 8-20
- วิเชษฐ์ โธณสุกาญจน, เมธากุล เกียรติกระจายและ ศิลปพร ศรีจันทเพชร. ทฤษฎีบัญชี.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- วิเศษฐ์ โรงแจนสุกาญจน และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2544). “การตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม
แนวใหม่.” วารสารบริหารธุรกิจ (80)
- วิเศษฐ์ โรงแจนสุกาญจน และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2547). “การบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อ
สังคม.” วารสารบริหารธุรกิจ 27(103) : 1-13
- ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, การวัดผลการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมและทางการเงินของ
ธุรกิจ, เอกสารประกอบการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 17, มิถุนายน 2544,
341-370
- ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล, ก้าวทันโลกกับการบัญชีเพื่อสิ่งแวดล้อม, เอกสารประกอบการ
ประชุมนักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 16, 2542
- ศิลปพร ศรีจันเพชร และวิเศษฐ์ โรงแจนสุกาญจน (2540). “การบัญชีสีเขียว : แนวโน้มที่โลก
เรียกร้อง”, เอกสารรายงานการประชุมนักบัญชีทั่วประเทศครั้งที่ 15, สมาคมนักบัญชี
และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, (ม.ย.), 291-306
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2549). “การบัญชีสีเขียว : แนวโน้มที่โลกเรียกร้อง.” วารสาร
บริหารธุรกิจ 29(109) : 1-3
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี .
2550-2554. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. ห้างหุ้นส่วนจำกัด
วี.เจ. พรินติ้ง . กรุงเทพมหานคร.
- Gray R., Tan, B., and Walter, D. (1993), Accounting for the Environmental, USA.
- Gray R. with Bebbington J. and Walters D. (1993), Accounting for the Environment,
Cromwell press Ltd, Broughton Gifford, Melkshem. England.
- Kreuze, J.G., Newell, G.E. (1994) “ABC and life-cycle costing for environmental
expenditures”, Management Accounting, pp.38-47
- Medley, P (1997), “Environmental Accounting-What does it mean to Professional
Accountants”, Accounting, Auditing and Accountability, 10 (4) : 594-600.
- www.epa.gov
- www.greenleafthai.org
- www.human.ubru.ac.th/geog4_2.html
- www.nesdb.go.th
- www.songkhla.go.th
- www.thairath.co.th

ประวัติผู้ทำวิจัย

ชื่อ – สกุล
หน่วยงาน

นางสาวสุพินดา ชูหุ
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตสงขลา
ถนนราชดำเนินนอก ตำบลบ่อยาง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
90000

ตำแหน่ง

อาจารย์ ระดับ7

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท

บัญชีมหาบัณฑิต (บช.ม.)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาตรี

บริหารธุรกิจบัณฑิต (บัญชี)
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้

